

Østfoldslekt

Digitalt medlemsblad

nr. 2 - 2024

SLEKT OG DATA
ØSTFOLD

INNHold

3. Lederspalte, av Henning Pytterud
4. Glimt fra noen av vårens møter, av Margaret H. Strand
7. Er jeg i slekt? av Henning Pytterud
11. Årsmøtet 2024, referat
15. Slektsgransking i Storbritannia, av Margaret H. Strand
21. Datahjørnet, av Henning Pytterud
24. Min oldefar, av André Trannum
30. Landsmøtet 2024, reportasje ved Margaret H. Strand
37. Utvandrerjubileet 2025, av Kari Stumberg Omholt
39. Heiestad, av Henning Pytterud
41. Slektsgranskertips, av Margaret H. Strand

Bildet på forsiden:

Se «Tips for slektsgranskere» på side 41 om Fredrikstad og omegn på gamle kart. Bildet er hentet fra heftet og viser: «Utsigt af Astacken på Fredricstad d. 4. Aug. 1814. Under Hans Majestet Konungens Höga Öfvervaro ombord på Chefskep ...Målad af J. F. Heland. Kungliga Biblioteket, Stockholm.»

Aktivitetskalender høsten 2024

Siste møter før sommeren:

Ons. 22. mai kl. 18.30 på Lionshuset, Skjeberg: Slektsbokgruppa

Tors. 23. mai kl. 18.30 på Bøndernes Hus i Råde: om å lage slektsbok.

Man. 27. mai kl. 18.30 i Lionshuset, Skjeberg: Legacy brukermøte.

Man. 26. aug. kl. 18.30 i Lionshuset, Skjeberg: Legacy brukermøte.

Tors. 29. aug. kl. 18.30: Medlemsmøte på Bøndernes Hus i Råde.

Tors. 12. sept. kl. 18.30 i Askim: Medlemsmøte.

Lørd. 21. sept. kl. 11.00: Medlemsmøte på Bøndernes Hus i Råde.

Man. 23. sept. kl. 18.30 i Lionshuset, Skjeberg: Legacy brukermøte.

Tors. 17. okt. kl. 18.30 i Askim: Medlemsmøte.

Lørdag 26. okt. i Oslo: Slektsforskerdagen. Tema: Hva skal barnet hete?

Man. 28. okt. kl. 18.30 i Lionshuset, Skjeberg: Legacy brukermøte.

Tors. 14. nov. kl. 18.30 i Askim: Medlemsmøte.

Lør. 23. nov. kl. 11.00: Julemøte på Bøndernes Hus i Råde.

Man. 25. nov. kl. 18.30 i Lionshuset, Skjeberg: Legacy brukermøte.

Nærmere opplysninger vil bli sendt ut i forveien pr. e-post.

Kjære medlemmer!

God sommer!

Naturen har kledd seg i grønt og vi har kastet boblejakker og stouletter.

En typisk sommer for slektsgranskere vil mange hevde er å gå fra kirkegård til kirkegård og notere detaljer og ta bilder. Men som vår flinke kasserer sa «Vi må ta oss litt av våre levende slektninger også».

Ellers er fotografering av gravplasser en dugnad vi oppfordrer til og som hele foreningen og mange andre nyter godt at. Tiden etter grunnlovsdagen er fin til fotografering da alt er pyntet fint til feiringen og til sommeren.

Det er selvfølgelig helt i orden om man tar helt fri fra digitalarkiv og folketellinger. Besøk hos slekta kan brukes til å oppdatere bildearkivet slik at man har nye bilder å velge utover høsten når man skal skrive slektsbok.

God sommer!

Henning Pytterud

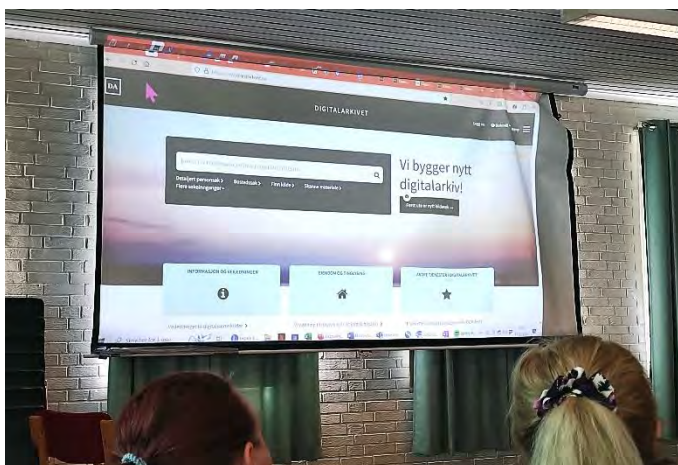
Glimt fra noen av vårens møter

Digitalarkivet var temaet både på Spydeberg Bibliotek den 29. januar der Henning Pytterud ga en introduksjon til temaet; og på medlemsmøtet den 17. februar i Råde, da Kari Markrud Schiøtz demonstrerte hvordan man bruker den avanserte søkefunksjonen på nettsiden til Digitalarkivet.

På møtet den 17. februar fortalte leder Henning Pytterud først om utvandrerjubileet som skal markeres til neste år både i Norge og i USA. Slekt og Data Østfold skal delta i et felles prosjekt med å transkribere amerikabrev som Norsk Utvandremuseum har i sin samling. Frivillige som ønsker å være med og transkribere bes melde seg til [styreleder](#). Pytterud ga deretter ordet til Kari Stumberg Omholt, styreleder i Østfold Historielag og landslagets representant for prosjektgruppen for utvandrerjubileet i 2025. Hun er nylig valgt inn i landsstyret til Slekt og Data. Se hennes appell på side 30.

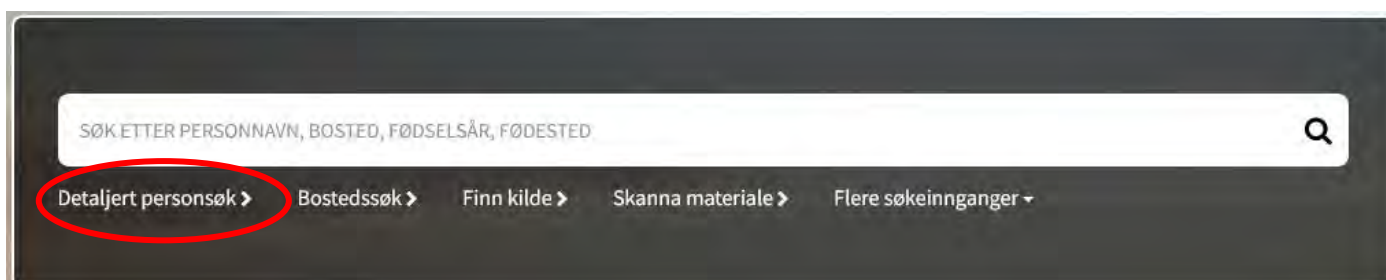

Det var bra oppmøte på medlemsmøtet i Råde i februar.

Kari Schiøtz innledet ved å fortelle litt om Digitalarkivet, at det er 25 år siden det ble startet og at det stadig er i utvikling.

Hun brukte noen eksempler fra sin egen slekt for å demonstrere hvordan man bruker funksjonen «Detaljert personsøk», som finnes på søkesiden til Digitalarkivet. Denne søkemåten anbefales da man kan skreddersy søket ved å føye til flere kriterier etter behov for å begrense antall irrelevante treff.

Detaljert personsøk

Du kan fylle ut ett eller flere søkekriterier

Skru av variantsøk

Periode

Kildeperiode:

Fra:

Til:

Kategori

Geografi

Personalia

Fornavn:

Etternavn:

Kjønn:

Rolle:

Fødselsår:

Fra:

Til:

Fødselsdato (mm-dd):

mm-dd

Fødested:

Bosted:

Stilling og stand:

Hendelsesinformasjon

Hendelsesår:

Fra:

Til:

Hendelsesdato (mm-dd):

mm-dd

Relatert person

Fornavn:

Etternavn:

Fødselsår:

Rolle:

Klikk her for å åpne menyene!

Kategori

Folketellinger

Manntall

Kirkebøker

Emigrantmateriale

Skiftmateriale

Sjømansruller og militære ruller

Skoleprotokoller

Helsemateriale

Fattigvesen

Regnskap og skattemateriale

Tinglysingsmateriale

Matrkler og jordebøker

Assuransmateriale

Rettergang og straff

Gelstlig arkiv

Samferdselsmateriale

Diverse kilder

Under kategori-menyen kan man velge hvilke kilder man ønsker å bruke. Dersom man ikke markerer noe her, vil søket omfatte samtlige transkriberte databaser i Digitalarkivet.

I geografi-menyen kan man velge landsdel, fylke og kommune/sogn hvis man vet noenlunde hvor i landet vedkommende befant seg.

Man klikker på + – (pluss/minus) ikonene for å åpne/lukke disse menyene.

Under *Personalia* finnes det en nyttig funksjon «Rolle», og det man velger der vil være med og begrense søket til visse typer kilde. Her er: *Barn/Dødfødt/Vaksinert/Konfirmant/Far/Mor/Fadder/Dåpsvitne/Brudgom/Brud/Avdød/Pårørende* og mange flere roller. Hvis man leter etter dåpen til et barn f.eks. velger man: Barn. Dette viste Kari eksempel på ved å søke etter sin oldefar Casper Johansen fra Stange i Hedmark. Det er verdt å legge merke til at ved barnedåp er barnets etternavn ikke alltid med i disse transkriberte databasene, kun fornavnet og foreldrenes navn. Dette beror på at det fra annen halvdel av 1800-tallet ofte var usikkert hvilket etternavn et barn tok, og de som har transkribert kilden har valgt å holde seg til det som sto i kirkeboken og ikke føye til et antatt etternavn. Hvis man derfor ikke finner

personen når man søker med begge navn, kan det være verdt å forsøke med kun fornavnet. Man kan begrense søket videre ved å føye til navnet på en relatert person, f.eks. farens navn hvis dette er kjent. Kari anbefalte oss å bruke kun de første bokstavene av et etternavn, etterfulgt av asterisk (stjernetegnet), f.eks. Joh*, for å fange opp stavevarianter og eventuelle forkortelser av navnet. Johansen kunne f.eks. skrives Johansen/Johansøn/Johans.

Kari understreket viktigheten av å notere navnene til fadderne ved en barnedåp, ettersom de kan være nøkkelen til å bekrefte identiteten til foreldrene senere. Hun demonstrerte hvordan man kan finne en vielse ved å tilpasse søkefeltene i *Detaljert personsøk*. Dette gjorde hun ved å velge rollen *Brudgom* for mannen, i dette tilfellet Caspers far, Johan Ols*, og føye til morens navn, Oline Evensd* i feltene for *Relatert person*.

Man kan fylle ut færre felt hvis det er en person med et sjeldent navn, hvis man søker på vanlige navn er det lurt å begrense søket mer ved å bruke flere søkekriterier for å unngå å få altfor mange treff. Hvis man ikke velger kategori, kan man få treff fra flere typer kilde, f.eks. både kirkebøker og folketellinger samtidig.

Vi ble fortalt litt om utviklingen i Digitalarkivet fremover, at det skal bli enklere for frivillige å avlevere stoff digitalt, og at Digitalarkivet vil benytte seg i mye større grad fremover av kunstig intelligens (AI).

Henning Pytterud viste oss det nye bildesøket som ble lansert nylig. Der kan man søke etter

personnavn, stedsnavn eller andre stikkord. Vi fikk se et eksempel fra et forbryteralbum, Lars Jensen Nygård fra Råde. Når man får treff, kan man holde pekeren over bildet for å få opplysninger om bildet, og ved å klikke på bildet vil man få flere detaljer om bildet samt kildeinformasjon.

Vi ble anbefalt å følge med utviklingen ved å lese [Digitalarkivets nyheter](#).

Les mer om målene for Digitalarkivet her: <https://www.digitalarkivet.no/content/nytt-digitalarkiv>

«Digitalarkivet - en fellesløsning for arkivdata

Vi har fått i oppdrag av regjeringen å utvikle, forvalte og drifte en nasjonal fellesløsning for arkiv. Fra mottak til tilgjengeliggjøring. For stat, kommuner og bevaringsinstitusjoner som opp-bevarer historiske arkiv. En løsning for å sikre og bevare digitale arkiv for fremtiden. Et nettsted for alle som søker historiske data. »

Etter kaffepausen ble det loddtrekning, to fine bokgevinster ble delt ut og styreleder ba de tilstedeværende om forslag til kurssemner fremover. Det kom forslag om veiledning i å lage slektsbok; og tips om hvordan man finner kilder til dissenterne.

Henning Pytterud viste også hvor man kan finne lokale kilder på nettsiden til Slekt og Data Østfold, bl.a. *Teknisk- og datatips*. Der finner man bl.a. en video om hvordan man kan generere en tekstfil eller en HTML-fil fra slektsprogrammet Legacy.

Den 18. april fikk vi en innføring i papirarkivene, av styremedlem Kai-Samuel Vigardt, der han anbefalte at vi tar tid å besøke de lokale arkivene som har kilder med mange personopplysninger.

Tekst og bilde av Margaret H. Strand

I vinter en gang ble Slekt og Data kontaktet av NRK Østfolds «utegående» reporter, Werner Winlund. Spørsmålet var om noen kunne stille opp på radio og avklare om han var i slekt med Ole Hallesby. I dag er det ikke alle som kjenner det navnet, men de som hørte radio i 1953 og fulgte med i debatter den gangen, vil kjenne igjen navnet. Mange vil bruke betegnelsen «svovelpredikant». I 1953 holdt han en tale som i ettertid er kalt «helvetestalen».

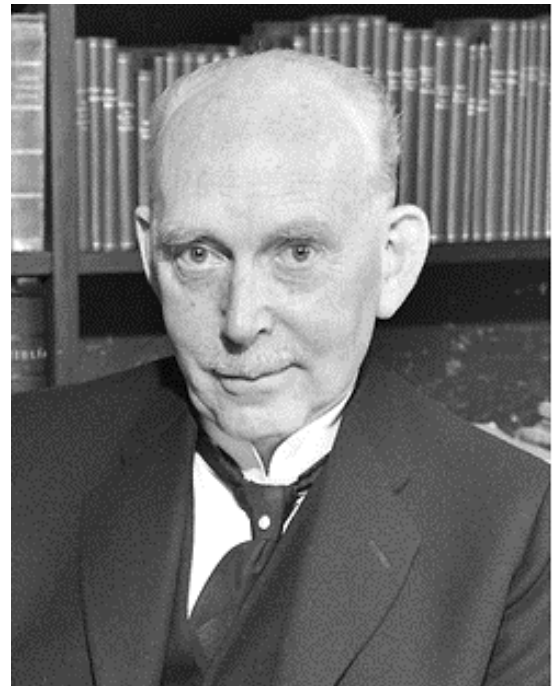
Besteforeldrene til Werner Winlund bodde i Degernes. Han hadde hørt beretninger om at Ole Hallesby var på besøk og at alle måtte rette seg opp og passe på hva de sa. Siden han kom på besøk ville det være naturlig om han var i slekt, men med hvem og hvordan?

Ole Hallesby ble født på gården Hallesby i Aremark i 1879. Han døde i Oslo i 1961 og virket i menighetsfakultetet. Det sier seg selv at man går ikke på direkte sending på radio med en slik problemstilling uten å «jukse litt». Det gikk et par uker før jeg fikk detaljene om besteforeldrene til Werner. I mellomtiden kartla jeg familien rundt Ole Hallesby. Det er skrevet bøker om han, men jeg fant ingen slektsinformasjon i noen av dem.

Siden han var født i 1879 var det rikelig med folketellinger å finne familie i. Gravminnebasen var også til hjelp, men det var ellers ganske rett fram å kartlegge barn, søsken, foreldre, onkler og tanter.

Ole Hallesby giftet seg med Anne Marie (Mia) Riddervold fra Ullensvang. De fikk to sønner og en datter. Datteren var oppkalt etter moren og ble gift med Sigurd Lunde fra Stavanger. Deres sønn, Einar Lunde, er kjent fra radio og TV.

Han hadde to søstre og tre brødre. Den eldste født 1873 og den yngste i 1885. Ole var sønn nummer to. Faren var Anders Kristian Andersen Hallesby født i 1844. Han hadde en bror og fem søstre.

Ole Hallesby (Bilde fra Wikipedia)

Etter hvert fikk jeg e-post fra Werner med opplysninger om besteforeldrene. Dette var Peder Storeheier, gift med Tordis Greåker i Degernes.

Det var nærliggende å lete i anetavla til besteforeldrene etter noen som var født i nabobygda, Aremark. Men vi måtte ha detaljene.

Foreldrene til Peder var Gunerius Olsen Storeheier, gift med Lovise Petrine Harlem, alle i Degernes. Far til Tordis var også innfødt. Mor til Tordis var fra Vestby i Akershus. Da har vi redegjort for alle oldeforeldrene på denne greinen uten å få treff.

Begge foreldrene til Gunerius var fra Rakkestad og det blir i feil himmelretning. Foreldrene til Lovise Petrine var Peder Larsen Harlem (f 1841) og Thea Marie Andersdatter Hallesby (1846-1885). Og dermed gikk kabalen opp. Thea Marie er tanta til Ole Hallesby. Tilbakemeldinga til Werner er dermed at tippoldemor hans var tanta til Hallesby.

Et personsøk på Thea Marie ga overraskende mange treff.

<p>Thea Marie Andersdtr (f. 1846) > Bosted: Harlem Still./Stand: Kilde: Ministerialbok for Rakkestad prestegjeld 1862-1877 (0128P) ></p>	<p>H: 1877-08-19 Rolle: mor</p>
<p>Thea Marie (f. 1846-03-28) > Bosted: Still./Stand: Kilde: Ministerialbok for Aremark prestegjeld 1834-1849 (0118P) ></p>	<p>H: 1846-04-09 Rolle: barn</p>
<p>Thea Marie Andersdtr (f. 1846-03-28) > Bosted: Harlem Still./Stand: Hustru Kilde: Ministerialbok for Rakkestad prestegjeld, Degernes sokn 1878-1899 (0128P) ></p>	<p>H: 1879-02-09 Rolle: mor</p>
<p>Thea Marie Andersdtr (f. 1846-03-28, Aremark) > Bosted: Harlem Still./Stand: Hustru Kilde: Ministerialbok for Rakkestad prestegjeld, Degernes sokn 1878-1899 (0128P) ></p>	<p>H: 1882-12-31 Rolle: mor</p>
<p>Thea Marie Andersdatter (f. 1846, Aremark Sogn) > Bosted: Aremark: Hallesbye Still./Stand: Datter ug Kilde: Folketelling 1875 for 0118P Aremark prestegjeld ></p>	<p>H: 1875-12-31 Rolle:</p>

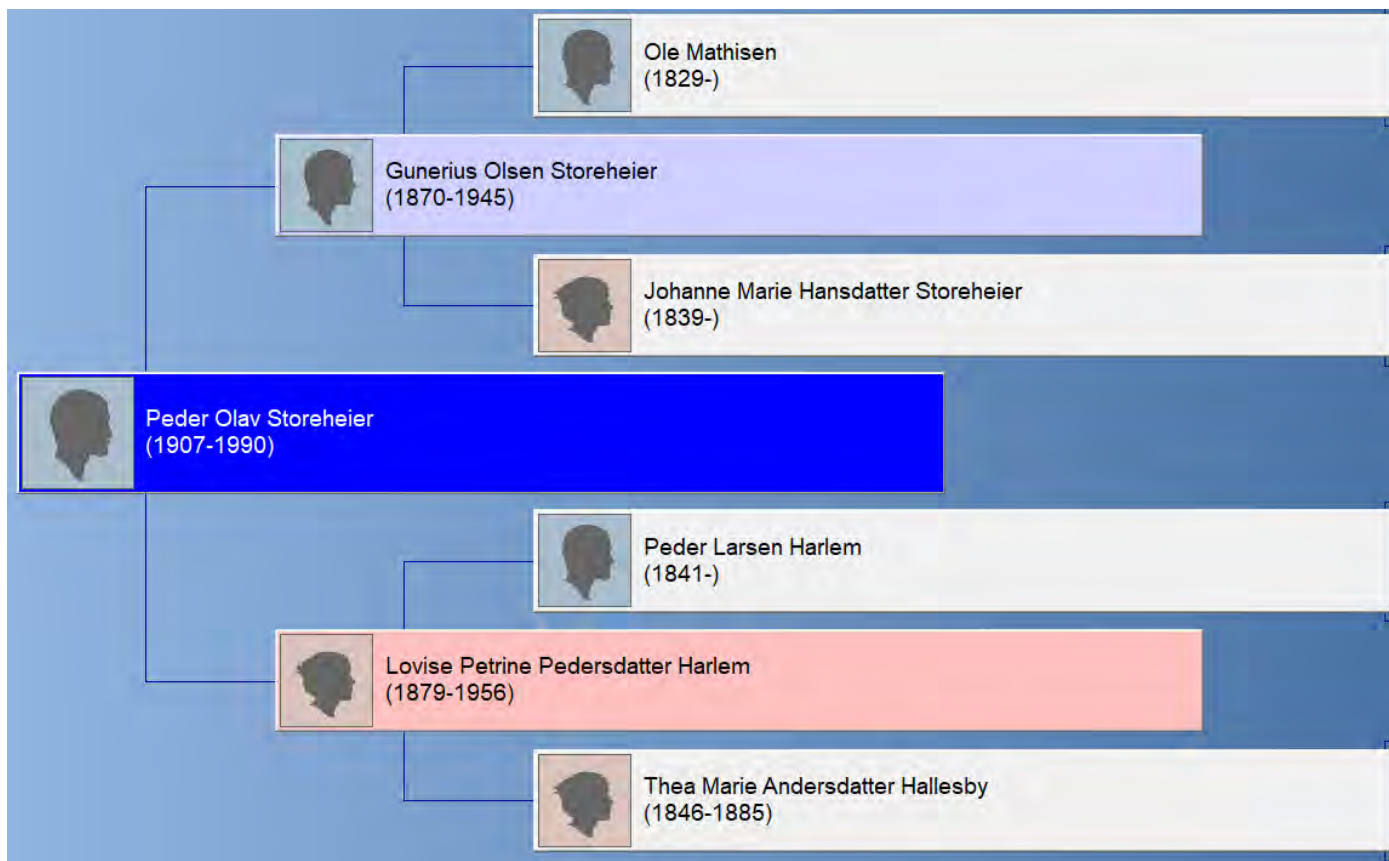
<p>Thea Marie Andersdatter (f. 1846, Haraldsby i Aremark) > Bosted: Harlem (mellom) Still./Stand: Gmd.kone Kilde: Ministerialbok for Rakkestad prestegjeld, Degernes sokn 1878-1899 (0128P) ></p>	<p>H: 1885-03-19 Rolle: avdød</p>
<p>Thea Marie Andersdtr (f. 1846-03-28, Aremark) > Bosted: Still./Stand: G. Kilde: Ministerialbok for Rakkestad prestegjeld 1862-1877 (0128P) ></p>	<p>H: 1877- Rolle: innflyttar</p>
<p>Tea Marie Andersdtr.* (f. 1846-03-28, Hallesby) > Bosted: Still./Stand: Kilde: Ministerialbok for Aremark prestegjeld 1850-1865 (0118P) ></p>	<p>H: 1861-11-10 Rolle: konfirmant</p>
<p>Tea Marie Andersdtr. (f. 1846-03-28, Aremark) > Bosted: Hallesby Still./Stand: Pige Kilde: Ministerialbok for Aremark prestegjeld 1866-1877 (0118P) ></p>	<p>H: 1876-06-15 Rolle: brur</p>
<p>Thea Marie Andersdtr. (f. 1846-03-28) > Bosted: Hallesby Still./Stand: Kilde: Ministerialbok for Aremark prestegjeld 1866-1877 (0118P) ></p>	<p>H: 1876-10-30 Rolle: utflyttar</p>

Etterkommere av Anders Andersen Hallesby

(Oversikten er ikke fullstendig)

- 1-Anders Andersen Hallesby f. 23 nov 1818, Aremark, Østfold, d. 2 jun 1903, Aremark, Østfold
  - + Christine Christiansdatter f. 23 apr. 1815, Aremark, Østfold, d. 3 des 1898, Aremark, Østfold
  - | -2-Jens Iver Andersen Hallesby f. 1835, Aremark, Østfold
  - | -2-Maren Bolette Andersdatter Hallesby f. 1842, Aremark, Østfold
  - | -2-Anders Kristian Andersen Hallesby f. 11 aug 1844, Aremark, Østfold
    - | + Oline Andrine Tollefsdatter f. 19 mar 1842, Eidsberg
  - | | -3-Karoline Sofie Kristiansen Hallesby f. 1873, Aremark, Østfold, d. 11 mar 1895, Oslo
  - | | -3-Maren Johanne Andersen Hallesby f. 1875, Aremark, Østfold
  - | | -3-Anders Tollef Kristiansen Hallesby f. 1878, Aremark, Østfold
  - | | -3-Ole Christian Hallesby f. 5 aug 1879, Aremark, Østfold, d. 22 nov 1961, Vestre Aker, Oslo
    - | | + Anne Marie (Mia) Riddervold f. 22 apr. 1882, Ullensvang, d. 25 mai 1961
  - | | | -4-Christen Hallesby f. 31 jul. 1912, Uranienborg, Oslo, d. 22 mar 2004, Vestre Aker, Lillestrøm
    - | | | + Olga Torget f. 3 sep 1918, Trondheim, d. 25 aug 2016, (Vestre Aker, Oslo)
  - | | | -4-Helge Hallesby f. 17 jun 1914, d. 5 jan 2015, (Grefsen Oslo)
    - | | | + Kirsten Knævelsrud f. , Rjukan
  - | | | -4-Anne Marie Hallesby f. 13 mar 1917, Oslo, d. 1 nov 2009, Bærum
    - | | | + Sigurd Lunde f. 1906, Stavanger
  - | | -3-Johan Sigvart Kristiansen Hallesby f. 1881, Aremark, Østfold
  - | | -3-Hans Teodor Kristiansen Hallesby f. 1885, Aremark, Østfold
  - | -2-Thea Marie Andersdatter Hallesby f. 28 mar 1846, Aremark, Østfold, d. 1885, Degernes, Rakkestad, Østfold
    - | + Peder Larsen Harlem f. 1841, Degernes
    - | | -3-Anette Karoline Pedersdatter Harlem f. 1877, Degernes, Rakkestad, Østfold
    - | | -3-Lovise Petrine Pedersdatter Harlem f. 18 jan 1879, Degernes, d. 11 sep 1956, Degernes
      - | | + Gunerius Olsen Storeheier f. 9 jul. 1870, Degernes, d. 18 mar 1945, Degernes
      - | | | -4-Peder Olav Storeheier f. 7 apr. 1907, Degernes, d. 25 nov 1990, Degernes
        - | | | + Tordis Greåker f. 2 jan 1913, d. 25 des 1993, Degernes
      - | | | -4-Johannes Storeheier f. 10 des 1908, Degernes
      - | | | -4-Tora Marie Storeheier f. 30 nov 1913, Degernes
      - | | | -4-Gudrun Lovise Storeheier f. 15 nov 1918, Degernes
        - | | | + Mikael Levernes f. , Degernes
    - | | -3-Johannes Pedersen Harlem f. 1880, Degernes, Rakkestad, Østfold
    - | | -3-Kristian Pedersen Harlem f. 1882, Degernes, Rakkestad, Østfold
    - | -2-Birthe Olia Andersdatter Hallesby f. 1848, Aremark, Østfold
    - | -2-Anne Sofie Andersdatter Hallesby f. 1848, Aremark, Østfold
    - | -2-Karoline Amalie Andersdatter Hallesby f. 1854, Aremark, Østfold

Anetavla til Peder Storeheier

STØTT OSS MED DIN GRASROTANDEL!

Grasrotandelen gir deg som spiller hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme hvem som skal motta noe av overskuddet til Norsk Tipping. Hver gang du spiller går inntil 7 prosent av din spillinnsats til den grasrotmottakeren du velger – uten at det går utover din innsats, premie eller vinnersjans. Vi oppfordrer deg til å støtte oss i SLEKT OG DATA ØSTFOLD

Bli Grasrotgiver i dag! Du kan bli grasrotgiver i alle Norsk Tippings kanaler eller ved å sende SMS «Grasrotandelen 993536431» til 2020

Slekt og Data Østfold hadde sitt årsmøte i Bøndernes hus Råde den 16. mars. Det formelle årsmøtet ble avviklet uten store diskusjoner. Her følger sekretær Petter Lillebys referat fra årsmøtet:

Referat Årsmøte

Slekt og Data Østfold, 16. mars 2024 i Bøndernes Hus Råde.

Dagsorden

1. Åpning
Leder Henning Pytterud ønsket oss alle velkommen og opplyste at det var 24 stemmeberettigede.
2. Valg av møteleder og referent:
Henning Pytterud ble valgt til møteleder og Petter Lilleby til referent.
3. Valg av to medlemmer til å signere protokollen:
Laila Synnøve Storli og Anne Marie Sandhaug
4. Innkallingen og dagsorden ble godkjent.
5. Årsberetningen for 2023 ble gjennomgått og godkjent.
6. Regnskapet ble gjennomgått av kasserer og det ble enstemmig godkjent.
7. Det fremlagte budsjettet ble godkjent.
8. Det var ingen innkomne forslag.
9. Valg. Følgende ble valgt:
Leder: Henning Pytterud for 1 år
Sekretær: Petter Lilleby for 2 år
2. varamedlem: Cecilie Hovde for 2 år
Revisor: Ellen Larsen for 1 år
Valgkomite: Valgt til medlem av valgkomiteen ble Bjarne Håkon Jacobsen.
10. Hele styret ble valgt til å reise på Landsmøtet.

Avslutning:

Bjarne Håkon Jacobsen og Morten Edvardsen fikk blomster som takk for innsatsen.

Anne Marie Sandhaug fortalte om og håpet at flere vil arbeide med gravminner.

Kenneth Bratland fortalte om det han hadde funnet av gamle kilder rundt omkring i indre Østfold.

Vi avsluttet årsmøtet med et flott foredrag av Aud Ingvild Odsbu om Håbolslækten.

Undertegnet: *Laila Synnøve Storli og Anne Marie Sandhaug*

Etter det formelle årsmøtet hadde Anne Marie Sandhaug bedt om å få orientere om arbeidet med fotografering av gravminner.

Hun fortalte at de nå etablert en gravminnegruppe, bestående av Bjarne Andersen, Bjarne Jacobsen, Anne Elisson, Wenche Sydvold og Anne Marie Sandhaug.

Hver og en har fått arbeidsoppgaver i prosjektet etter det behovet som er, og deres ønske om hva de mener de kan bidra med.

Det er avholdt ett arbeidsmøte, og de holder kontakt på epost og telefon.

I 2023 har oppdatering av fotografering av gravminner vært prioritert, og dette gjelder også for 2024. Det er fremdeles gravplasser som ikke er fotografert på 10-12 år.

Oppfordringen fra gravminnelederen: Ta kontakt dersom du ønsker å bidra med fotografering, sånn at Gravminner i Norge kan bli en enda bedre kilde for oss slektsforskere.

Kenneth Bratland fra Arkiverket orienterte om dokumenter som var funnet rundt omkring, men som hørte hjemme i Riksarkivet eller Statsarkivet.

Han fortalte at det samme gjelder, kanskje i større grad, for de kommunale arkiver. For de fleste kommunene i Østfold holdes arkivet hos Arkiv Øst. Etter en stund med mottakstopp, ha de nå utvidet og tar imot nytt materiale. Slekt og Data Østfold har ikke noe lager, men mange av medlemmene er engasjert i andre foreninger med mye arkiv.

Kenneth Bratland orienterer

Aud Ingvild Odsbu forteller

Siste post på programmet var foredrag om Håbolslekten av Aud Ingvild Odsbu. Hun er leder i en aktiv gruppe som dokumenterer slekten og har sammenkomster.

Håbolslekten omfatter etterkommere etter bonden Erik Persson (1731-1791) og hustru

Catharina Bågenholm (1742-1814). De bodde på gården Håbol stom i Håbol socken i Dalsland.

Siden 1971 er det i Dals-Ed kommune. Stedet ligger på østsiden av innsjøen Stora Le, noen kilometer nordøstover fra sydspissen.

Håbols kyrka (fra Google street view)

Etterkommerne etter Erik og Catharina her etablert seg i området. Noen har emigrert, men holder kontakten og møtes jevnlig. Det er utgitt flere bøker om slekten og foreningen utgir et medlemsblad. Noen av etterkommerne bor fortsatt i hus som har vært i slekten lenge og noen hus er vernet. Meget spesielle hus som er vel verdt et besøk.

Les mer om slekten på:

[Föreningen Bågenholm-Håbolssläktens Hemsida.](#)

Bilder fra foreningens hjemmeside

Slektsgransking i Storbritannia

Den 7. mars holdt Margaret H. Strand en presentasjon om britiske kilder på Folkenborg Museum i Mysen. Hun forteller:

Storbritannia (det forente kongeriket) er ikke så forenet, det er nemlig for tre separate land å regne når det gjelder slektsgransking. Som følge av at Skottland og Nord-Irland har beholdt sitt eget rettsvesen, har de også sine egne uavhengige arkivsystemer. England og Wales har et felles system, og The National Archives (tilsvarende Riksarkivet) har nasjonale kilder for hele Storbritannia, slik som regjeringsdokumenter, militære kilder mm., så vel som alminnelige historiske og genealogiske kilder for England og Wales. (Republikken Irland er ikke en del av Storbritannia, og har derfor et selvstendig arkivverk.)

Øygruppene Isle of Man og The Channel Islands (Guernsey og Jersey) har en løsere tilknytning til Storbritannia, og har noen likheter med resten av UK når det gjelder kilder, samt noen forskjeller. Begge steder oppbevares arkivkilder på lokalt nivå.

Bilde: Shutterstock.com

Lokale kilder

Men mange kilder fra Storbritannia finnes kun lokalt i:

- Fylkesarkiver (county record offices)
- Byarkiver (municipal and city/metropolitan archives)
- Bibliotek (libraries)
- Samlingene til diverse organisasjoner og universiteter
- Arkivene til diverse sogn og kirkesamfunn
- Museer og militære museer
- Slektshistoriske foreninger har ofte egne lokale samlinger

Dyrt å slektsforske i Storbritannia

Vi er bortskjemte i Norge som har så mange genealogiske kilder gratis tilgjengelig i Digitalarkivet og på andre nettsider. Det er nemlig ikke billig å bruke nettsidene til de offentlige arkiver i Storbritannia. The National Archives, Scotlands-People og GRONI har gratis søk, men det koster å bestille attester eller å laste ned treff. The National Archives har lagt ut mye av sitt digitaliserte materiale via et kommersielt selskap, *FindMyPast*.

De store internasjonale genealogiske selskapene, [Ancestry.com](https://www.ancestry.com) og [MyHeritage](https://www.myheritage.com) har omfattende samlinger med folketellinger, kirke-

bøker, militære kilder fra Storbritannia, men krever abonnement.

Gratis nettsider

Det finnes en god del gratis nettsider, de har utrolig mye matnyttig å tilby, men man må være klar over at de ikke inneholder alt som finnes i arkivene:

[FamilySearch](https://www.familysearch.org) har mye fra hele Storbritannia, folketellinger, kirkebøker, militære kilder, migrasjon mm.

I tillegg til generelle søk i den samlede databasen, der man kan oppgi by/fylke/land, kan man bruke funksjonen «Finn en samling» under «Søk i historiske opptegnelser». Når man da taster inn et land eller stat, får man opp en oversikt over samlinger fra det aktuelle stedet. Da kan man velge en bestemt database å søke i.

Man finner for tiden 135 databaser for England; 34 for Skottland; 2 for Nord-Irland, samt noen fra øygruppene.

FamilySearch har også en fantastisk bra **WIKI**, med opplysninger om slektsgransking i mange forskjellige land, her kan man få opp sider om kilder og fremgangsmåte for forskning i England, Skottland, Nord-Irland, Guernsey, Jersey, Isle of Man; så vel som i mange land over hele verden.

OFFENTLIG REGISTRERING AV FØDSLER, VIELSER OG DØDSFALL BEGYNTE I:

ENGLAND	1837	Gratis registre men få opplysninger, man må bestille attester mot gebyr.
SKOTTLAND	1855	Meget gode opptegnelser på <i>ScotlandsPeople</i> nettsiden, men koster å laste ned treff.
NORD-IRLAND	1864	GRONI-sentret krever registrering og betaling.

Det er derfor et bra sted å starte når man gir seg i kast med et sted man ikke har forsket i tidligere!

Vær obs på at man får kun opp wikien som søkemulighet i menyen når man velger engelsk språk, da den ikke er oversatt til norsk. Man kan velge språk i *FamilySearch* fra klode-ikonet i øverste meny-linjen.

Et annet bra sted å finne lenker til UK kilder er [Cyndislist](#). Søk etter «United Kingdom» i *Categories*, deretter den ønskede landsdelen.

[FreeUKgenealogy](#)

Denne nettsiden inneholder tre samlinger:

- **FreeBMD:** Fødsler, vielser og dødsfall
- **FreeCEN:** Folketellinger fra 1841-1891
- **FreeREG:** Innføringer fra kirkebøker

[GENUKI](#)

Denne verdifulle ressursen er gratis. Nettsiden har ikke databaser med kilder, men har mange opplysninger om slektsgransking i Storbritannia, helt ned til lokalt nivå.

Folketellinger

Nominative folketellinger ble tatt opp i UK hvert tiår fra 1841, og 1921 er den siste som er frigitt. Flere folketellinger er tilgjengelige gratis på *FamilySearch*, og har du først et abonnement til *Ancestry* eller *MyHeritage* vil du finne noen der.

1931-tellingen for Skottland blir frigitt i 2032, mens den for England og Wales ble ødelagt av brann under krigen.

1941-tellingen ble ikke tatt opp pga. krigen. Derfor er følgende kilde av stor verdi. I 1939 ble det tatt opp et manntall over den sivile befolkningen i Storbritannia, da det var behov for å få en oppdatert oversikt i forbindelse med utstedelse av rasjoneringskort og andre formål da krigen brøt ut. Denne kalles «**The 1939 Register**», og er tilgjengelig (mot betaling) på *FindMyPast*; fra *ScotlandsPeople* etter søknad om tilgang og mot betaling; og fra *GRONI* etter søknad om tilgang. Opplysninger om personer som fortsatt er i live er sperret. Personer som var i forskjellige grener av militæret er ikke tatt med, jeg finner derfor ikke min far der, selv om han var i Londonområdet da.

Situasjon for folketellinger i Nord-Irland er annerledes, på grunn av ødeleggelser under borgerkrigen i 1922 gikk flere tidlige tellinger tapt. 1901 og 1911-tellingene er tilgjengelige i *FamilySearch*, mens det er kun rapporter tilgjengelige for 1926 og 1937, de er med andre ord ikke søkbare med personnavn.

1939-registret for Nord-Irland har begrenset tilgjengelighet for slektsgranskere. Man må søke om tilgang til opplysninger om enkeltindivider.

Kirkebøker

Offentlig registrering av fødsler, vielser og dødsfall begynte tidlig i UK, så kirkebøker er ikke hovedkilden til personopplysninger slik det er i Norge. Men de er likevel verdifulle kilder, og kan ikke sjelden inneholde flere detaljer om et individ eller en familie enn de offentlige registrene.

Storbritannia har ikke en offisiell statskirke, den anglikanske kirken (Church of England) er den etablerte kirken i England og den presbyterianske

(Church of Scotland) i Skottland. Men det finnes mange katolikker i landet, og flere kristne kirkesamfunn. Nord-Irland har flest katolikker, men også en betydelig andel protestanter – både presbyterianere og anglikanere.

Dåpsinnføringer og kirkelige vielser finner man i *FamilySearch*, *FindMyPast*, *Scotlands-People*, *Ancestry*, *MyHeritage* og *FreeREG*. De fleste av disse har også gravede.

Aviser

[British Newspaper Archive](#). Deres skannede aviser søkes gjennom *FindMyPast*, og krever betaling utover basisabonnementet.

[The National Library of Wales](#) har en egen side med valisiske aviser fra 1804-1919. Denne er GRATIS!

Enkelte store britiske aviser har egne arkiver der man kan abonnere og søke.

Slektshistoriske foreninger og tidsskrifter

Slektshistoriske foreninger heter enten «Genealogy Society» eller «Family History Society». Prøv å google disse begrepene sammen med navnet på byen eller fylket du er interessert i. Slike foreninger har ofte mange lokale ressurser man ikke finner på de store nettsidene, f.eks. transkriberte kilder i diverse formater.

De største genealogisk tidsskriftene er:

- [The Genealogist](#)
- [Family Tree](#) magazine
- [Who do you think you are?](#)

De har en del stoff på sine nettsider. «The Genealogist», har mange gode databaser, men disse er forbeholdt abonnenter.

Webinarer

[Legacy Family Tree](#) har ofte emner fra Storbritannia blant sine webinarer. Noen er gratis live og innen en uke etter at de ble vist, mens andre forutsetter abonnement til tjenesten, for tiden \$50 i året.

Bibliotek

- [The British Library](#)

- [The National Library of Scotland](#)
- [The Mitchell Library i Glasgow](#)

Dødsfall og gravstensinskrripsjoner

Gravstener:

- [Find a Grave](#)
- [BillionGraves](#)
- [DeceasedOnline](#)

FamilySearch (dødsfall, nekrologer, gravstener mm.)

Ancestry (dødsfall, nekrologer og gravstener mm.)

FindMyPast (begravede fra kirkebøker, skifte/testamenter, offentlig dødsregister for England/Wales fra 1837)

Den norske sjømannsmisjon

En verdifull ressurs er kirkebøkene til den norske sjømannsmisjon som finnes i Digitalarkivet. Man finner **London, Liverpool, Newcastle og North Shields, Southampton, Glasgow, Leith, Cardiff og Swansea** der; med andre ord de største havnebyene i England, Wales og Skottland. Vanlige norske klausuler gjelder.

Østfoldinger i britiske kilder:

Her følger noen eksempler på personer som har enten emigrert til Storbritannia, eller bodd der en stund. Da ser vi også hvordan noen av de britiske kildene kan se ut. Husk at mange norske sjømenn kan ha blitt registrert i folketellinger hvis deres skip var i britiske havn på tellingsnatten.

Man kan også finne kilder på personer som emigrerte til USA, Canada, Australia, New Zealand, Sør-Afrika og flere land via engelske havner.

Husk at stavemåten på navn kan være annerledes i engelsktalende land. Det kan i tillegg være transkripsjonsfeil i databasene. Så bruk fantasien. Noen databaser fanger opp en del lignende navn, mens andre – slik som *FindMyPast* – gjør ikke det med mindre man haker av for navnevarianter (og slett ikke alle varianter fanges opp, spesielt ikke når det gjelder utenlandske navn). Men trunkeringstegn kan også brukes der.

LIST OF OFFICERS, CREW, AND OTHERS ON BOARD THE SHIP OR VESSEL NAMED THE *of Union*
on the NIGHT of SUNDAY, MARCH 31st 1901.

(See Example of Schedule printed on the back hereof.)

NAME and SURNAME.	In what relation to Vessel.	CONDITION as to Marriage.	AGE [Last birthday] and SEX.		PROFESSION or OCCUPATION.	WHERE BORN.	GALLIC.	(1) Deaf and Dumb. (2) Blind. (3) Lame. (4) Imbecile, feeble-minded.
			MALES.	FEMALES.				
1. Johan Tørresen	Captain	Married	55	—	Master Seas (Norway)	Fredrikstad		
2. Richard Simonsen	mate	Single	22	—	mate	do		
3. Johannes Alphan	2 ^d mate	do	23	—	2 ^d mate	do		
4. Johannes Lind	Chief Engineer	Married	48	—	Chief Engineer	Christiania		
5. Einar Fredrikson	2 ^d br	Single	29	—	Steward	Tromsø		
6. Julius Eriksen	Steward	Married	37	—	Steward	Fredrikstad		
7. V. Christensen	A.B.	Single	25	—	A.B.	Larvik		
8. K. Hanssen	do	do	20	—	A.B.	Larvik		
9. J. Isacksen	do	do	28	—	A.B.	Fredrikstad		
10. H. Bergh	Fireman	do	19	—	Fireman	do		
11. N. Nilsen	do	do	20	—	do	do		

Eksempel på et norsk skip i havn i Cardiff, Wales i 1901-tellingen. Kilde: FindMyPast

Skipperen og fire av mannskapet er fra Fredrikstad: Kaptein Johan Tørresen, 55; stuert Julius Eriksen, 37; matros J. Isacksen, 28; fyrbøter H. Bergh, 19; og fyrbøter N. Nilsen, 20 år.

1868. MARRIAGES in the Parish of *Alloa* in the County of *Fife*

No.	When, Where, and How Married.	Signatures of Parties. Rank or Profession, whether Single or Widowed, and Relationship (if any).	Age.	Usual Residence.	Name, Surname, and Rank or Profession of Father. Name, and Maiden Surname of Mother.	If a regular Marriage, Signatures of officiating Minister and Witnesses. If irregular, Date of Contract, Decree of Declaration, or Sheriff's Warrant.	When & Where Registered and Signature of Registrar.
21	1868 in the presence of the Magistrate at Alloa the 21 st of May at the house of the W.P. Church	Signed William Banchop Carpenter Bachelor	21	Alloa	William Banchop Barrister John Banchop Mr. Bryce	Signed David McAlister Minister of the Gospel John Banchop John Banchop	1868 21 st of May at Alloa W.P. Church
22	1868 in the presence of the Magistrate at Alloa, the 21 st of May according to the forms of the established Church of Scotland	Signed Just Anker Lange Sea Captain Bachelor	28	Norway	Just Anker Lange Garnet Catharine Lange Mrs. Thane	Signed David McAlister Barrister John Banchop John Banchop	1868 16 th of May at Alloa W.P. Church

Eksempel på en vielse fra ScotlandsPeople Statutory Registers Marriages.

Just Anker Lange, en sjøkaptein fra Glemmen/Tune, slo seg ned i Skottland, og giftet seg med en skotsk pike i 1868. Han var sønn til skipskaptein Niels Marinus Lange og Hanna Catherine f. Thane.

De bodde ca. ett år i Fredrikstad etter at de giftet seg og deres eldste datter ble født der.

Men de flyttet tilbake til konas hjemby Alloa, en viktig eksporthavn for kull. Just ble havnesjef der og paret fikk mange etterkommere i Skottland, blant dem en av mine skolevenninner som het Petrea, oppkalt etter sin mormor Justine Petrea, Just Anker Langes datter.

First name(s)	Last name	Relationship	Marital status	Sex	Age	Birth year	Occupation	Birth place
John	Henrichsen	Head	Single	Male	39	1852	Boarding house manager	Norway
Marie E	Hobday	Housekeeper	Widow	Female	45	1846	Housekeeper	Yorkshire, England
Arthur	Birgoldtz	Servant	Single	Male	33	1858	Domestic servant general	Sweden
Charles	Heys	Servant	Single	Male	35	1856	Domestic servant general	Burnley, Lancashire, England
Emma	Hewes	Servant	Single	Female	19	1872	Domestic servant general	Macclesfield, Cheshire
Nelly	Hughes	Servant	Single	Female	23	1868	Domestic servant general	Wales
Maria	Adamska	Servant	Single	Female	33	1858	Domestic servant general	Hungary
Christina	Fuce	Servant	Single	Female	33	1858	Domestic servant general	Sweden
Hans	Peterson	Servant	Single	Male	18	1873	Domestic servant general	Norway
Walter	Waker	Servant	Single	Male	14	1877	Domestic servant general	Liverpool, Lancashire
George	Messen	Servant	Single	Male	26	1865	Domestic servant general	Germany

Dette er et utdrag fra den transkriberte versjonen til 1891-tellingen for 2, Flint Street, Liverpool, Lancashire, England. Kilde: FindMyPast.co.uk. Den viser Johan Albert Henrichsen fra Moss, som er «boarding house manager» i Liverpool. Han driver et gjestgiveri for sjømenn og utvandrere, har da 10 ansatte og det bodde 30 russiske emigranter hos dem da tellingen ble tatt opp. Tjenestegutten Hans Peterson var også fra Moss, noe som går frem fra den skannede versjonen. Som pensjonist dro Johan Albert tilbake til Norge og bygde seg et fint hus i Otta i 1905, der han bodde til han ble alvorlig kreftssyk. Han døde på Lillehammer sykehus i 1921.

Administrative County of										The undermentioned Houses are situate within the Boundaries of the				Page 15	
Civil Parish		Municipal Borough		Municipal Ward		Urban Sanitary District		Town or Village or Hamlet		Rural Sanitary District		Parliamentary Borough or District		Ecclesiastical Parish or District	
Holy Trinity		Kingston upon Hull		Queen (part of)		Kingston upon Hull						Kingston upon Hull		St. Andrew	
No. of Schedules	ROAD, STREET, &c., and No. or NAME of HOUSE	HOBBES	Whether of ground or tenement	NAME and Surname of each Person	RELATION to Head of Family	CON-DITION as to Marriage	AGE last Birthday of	PROFESSION or OCCUPATION	Employed	Employed	Where BORN	(1) Deaf-and-Dumb (2) Blind (3) Lunatic, Imbecile or Idiot			
93	4 Priests Row	1	-	Lilly Helland	Wife	M	22	Husband's man away at sea			Hull Yorkshire				
				Albe	Daughter	M	12				"				
94	5 - do -	1	-	Anders Gulbrandsen	Head	M	40	Merchant sailor AB.		X	Andersnes Norway				
				Josephine Gulbrandsen	Wife	M	32				Fredrikstad				
				Martha Antoni Gulbrandsen	Daughter	M	5				Hull Yorkshire				
				Louise Mathieson	Servant	M	15				"				

Josephine Christine Hansdatter, f. 1858 i Fredrikstad, giftet seg i 1885 i Hull, Yorkshire, England med Anders Gulbrandsen fra Bærum. De fikk fem barn der, men flyttet innen 1900 til Oslo. 1891-tellingen (fra MyHeritage) for «Kingston upon Hull» viser paret med de tre eldste barna. Anders er da «Merchant sailor, AB», dvs. at han er matros på et handelsskip. Han blir bryggearbeider i Oslo.

Page 140						
BAPTISMS solemnized in the Parish of <u>Boston</u> in the County of <u>Lincoln</u> in the year One thousand eight hundred and <u>ninety three</u>						
When Baptized.	Child's Christian Name.	Parents' Names.		Abode.	Quality, Trade, or Profession.	By whom the Ceremony was performed.
		Christian.	Surname.			
507 Aug 14 1893	18 93 Aug 27.	Arthur	Ludvig	Boston	Sailor	H. A. Nash
		Henry	+ Isabella	Meyer		
	No. 1120					

Dåpsinnføring til Ludvig Meyers (se neste side) sønn, Arthur Henry, f. Boston 1893. St. Botolph Parish, Church of England, fra FindMyPast.co.uk

Photo added by A.D.V.

+ Add Photos

Request Photo

Added by A.D.V.

Kilde: Find a Grave. I tillegg til gravsteinen får man et bilde og en nekrolog som en etterkommer har lagt ut.

Ludvig Jørgensen Meyer ble født i Moss i 1857 til Jørgen Christensen og Anne Olsdatter. Han giftet seg i Moss i 1884, men mistet sin kone, Otilie og lille sønn, Otto Ludvig, innen kort tid. Han reiste til sjøs igjen, men slo seg deretter ned i Boston i sør-øst England, der han giftet seg med datteren til en skipsbygger. Han var ekspert på å spleise vaiere til skip.

Ludvigs eldre bror, Olof, som var sjømann, slo seg også ned i England, i Sculcoates, Yorkshire. Han ble britisk statsborger i 1905. (Ancestry.com)

Ludvig Meyer

BIRTH 5 Sep 1857
Moss, Moss kommune, Østfold fylke, Norway

DEATH 4 May 1929 (aged 71)
Boston Borough, Lincolnshire, England

BURIAL Boston Cemetery and Crematorium
Boston, Boston Borough, Lincolnshire, England [Add to Map](#)

PLOT 2 12

MEMORIAL ID 238023842 · [View Source](#)

SHARE + SAVE TO SUGGEST EDITS

MEMORIAL

PHOTOS 2

FLOWERS 0

OBITUARY - Boston Guardian 11 May 1929.

The death has taken place at Boston of one of the oldest employees who have in the past been connected with the Port and Dock. The deceased is Ludvig Meyer a native of Norway, who fifty years ago, was steward on board the brig, Starbeam, of Boston, commanded by Capt. John Mountain. After one of his trips aboard the Starbeam, Meyer decided to stay ashore and entered the service of the Boston Fishing Company, with whom he remained for a considerable number of years, being principally employed in splicing wire ropes for the steam trawlers at which he was an expert. Deceased was 71 years of age, and his death took place at his residence 17, Gladysvillas, Edwin-street, Boston. He leaves a widow, Isabella Meyer, daughter of Mr. Henry

Read More

Inscription

Sacred to the Memory of LUDVIG MEYER died MAY 4. 1929. Aged 71 years. Also his wife ISABELLA died MAR. 23. 1944. Aged 78 years.

Gravesite Details

Age: 71, Consecrated: Yes

Oath of Allegiance.

1, Olof Meyer of 62 Providence Row, Beverly Road, Hull

do swear that I will be faithful and bear true allegiance to His Majesty King Edward, His Heirs and Successors, according to law.

So help me GOD.

(Signature of Allee) *Olof Meyer*

Sworn and subscribed this *11th* day of *April* 19*05*, before me

(Signature) *Henry Nascelbye*

Justice of the Peace for _____

HOME OFFICE Commissioner for Oaths.
REGISTERED
13th April 1905
Parliament Chambers
5 Parliament Street Hull

Det finnes mange slags skannere

Hvis behovet er å skanne et dokument eller et bilde i ny og ne, vil man bare være opptatt av at resultatet blir bra. Hvis man skal skanne store mengder bilder eller dokumenter, vil hastigheten også være viktig. Ekstrafunksjoner i skannere som arkmater og tosidig skanning kan også være verdifullt.

Kvalitet og funksjonalitet på skannere angis i DPI og hastighet. Hvor mye DPI man har behov for vil naturlig nok variere. Det blir for enkelt å si «mest mulig».

Standardvalget er det som kalles «flatbed» skanner. Den har en glassplate der originalen plasseres. Det finnes mange leverandører å velge i. Noen av de dyreste modellene har lys i lokket slik at man skanne negativer eller dias.

Denne Epson-modellen (til høyre) har ikke lys i lokket og kan derfor bare skanne dokumenter eller papirbilder. Epson dominerer markedet hvis man ønsker en skanner som kan ta negativer og dias.

Dette (til v.) er toppmodellen til Epson som klarer 24 negativer i en skanneromgang. Maks oppløsning er 3600 DPI som vanligvis er tilstrekkelig og kan være mer enn man tar seg tid til. Skanneren leveres med rammer for 135 film (vanlig småformat – 24x36 mm) og for dias. Dessuten for noen av formatene for 120-film. Du får også med en «ramme» som gjør det mulig å skanne negativer på samme måte som skanne papirkopier. Dette fungerer fint for store negativer, men det er ingen god løsning for små negativformater som 127 eller 110-film. 135-film med kvadratiske eksponeringer er også problematisk. Eneste mulighet er å bruke «fritt format» og da må man ramme inn alle rutene hver gang. Det vil ta lang tid og er håpløst hvis filmen insisterer på å rulle seg sammen.

Den klart største ulempen med denne modellen er hastigheten. Skanning av negativer tar over ett minutt pr bilde. Skanning av dokumenter i 300 dpi går raskere, men man må åpne og lukke lokket og «forhåndsskanne» for at eksponeringen skal bli korrekt.

Hvis du ønsker deg en skanner til å ha på pulten for å skanne regninger, kvitteringer, brev og kanskje visittkort finnes eksempelvis Brother ADS2700 (til v.). Akkurat denne modellen er utgått, men det finnes tilsvarende fra flere leverandører.

Skanner begge sider samtidig i oppløsning 300 dpi som er standard for tekst.

Hvis behovet er å skanne store mengder dokumenter finnes spesielle dokumentskannere med arkmater for opptil 500 ark. Disse skanner også begge sider samtidig, men de koster gjerne en del.

Dette (til h.) er modell DS7000 fra Epson som klarer format opp til A3 og har arkmater for opptil 500 ark. Maks oppløsning er 600 dpi.

Skanning av film

Film for privatbruk var vanlig 8mm eller super 8. I kameraene ble det brukt ruller på ca 3 minutter. Disse kan leveres til firmaer som utfører digitalisering, men prisen på 70 kroner pr minutt er et problem hvis man har mange ruller. Reflecta har en skanner som tar både normal og super, men den tar ikke lyd.

Hvis det er snakk om 16 mm eller 35 mm (spillefilm) finnes det ikke rimelige skannere for dette. En mulighet er å skanne enkeltbilder og sette det sammen til film, men det blir kritisk å eksponere helt riktig utsnitt hver gang og vil kreve tålmodighet.

Skanning av negativer og dias

Skanning av negativer og dias på Epson 850 gir bra kvalitet, men det tar tid. Det finnes skannere spesielt beregnet på negativer og dias og de koster heller ikke all verden. Det finnes to kategorier. Butikker som Kjell og Compagni fører enkle varianter, noen kobles til datamaskin mens andre skanner til sdkort. De koster under tusen og kan skanne en negativsamling med anstendig kvalitet, dog ikke toppkvalitet. Man kan oppleve fargefeil og uskarphet.

Det finnes også dyrere og bedre skannere. Nikon hadde flere som var veldig bra, men ingen av disse er å få kjøpt nye lenger. Plustek har en modell 8200. Den kan konkurrere på kvalitet, men ikke på hastighet. Plustek har også en modell for 120-film. Denne har fått litt medfart av testerne på grunn av dårlig fokusering, men det finnes få alternativer.

Skanning av bøker

Bokskannere finnes i mange utgaver og i mange prisklasser. Noen blar sidene automatisk, andre ikke. Trolig vil man være villig til å bla selv siden prisforskjellen er stor og hastighetsforskjellen er beskjeden. Et eksempel er skannere fra CZUR.

Denne tar høyre og venstreside samtidig og deler dem opp i etterbehandling. Etterbehandlingen retter også opp linjene hvis arkene er bøyd. Du må bla selv, men eksponeringen tar bare et sekund. Største format er A3. Med en slik skanner kan man skanne en bok på en halv times tid.

ET24Pro

- 24MP
- 320DPI
- HDMI Support

Repro

Det finnes materiale som ikke lar seg digitalisere med noe av det utstyret vi har nevnt over. Med et robust stativ og et bra kamera og god belysning kan man avfotografere det meste. Bilder i album eller i ramme er bra eksempler. Et repro-opplett kan også konkurrere i behandling av eksempelvis dias. Med en passende ramme og lysbord avfotograferer man dias omtrent like fort som man klarer å bla gjennom dem. Svart/hvit negativer hvor hele filmen ikke er delt opp, vil også være ganske effektivt. Man må være litt forsiktig så man ikke lager riper i filmen. Her må man konvertere negativer til positiv, med et passende program. FastStone Photo Resizer er et gratisalternativ. Dette programmet gjør ikke noen god jobb med å konvertere negativ farge, men det finnes andre muligheter.

Andre verdenskrig i Norge.

• 9. april, 1940, så invaderer tyskerne Norge.

Møte i Mysen

Den 11. april ble det holdt møte i Folkenborg Museum, Mysen, der arkeolog André Trannum fortalte om sin oldefar som satt i tysk fangenskap under krigen.

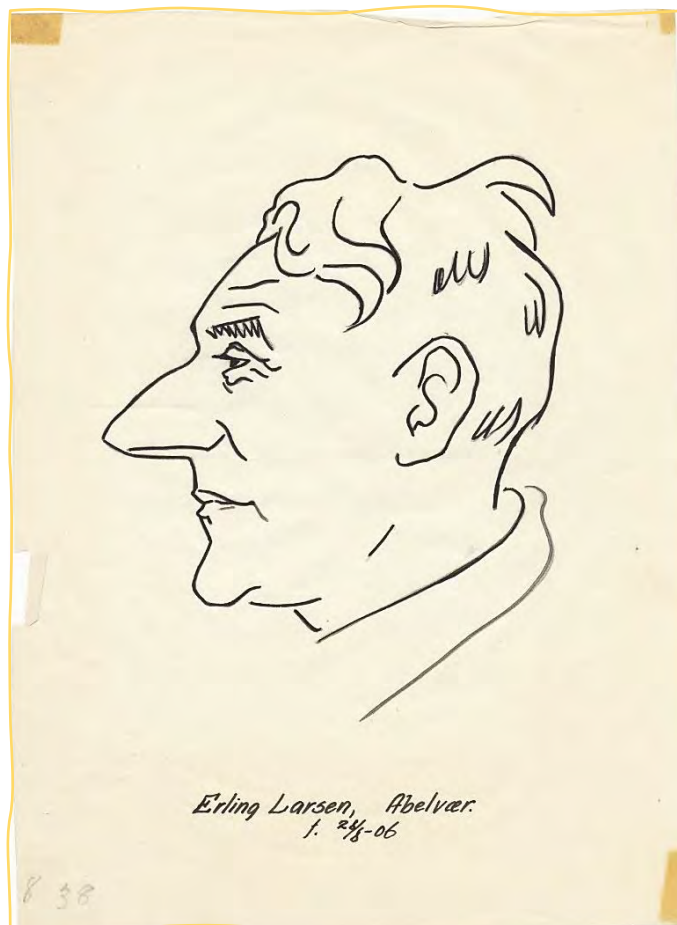
Du kan lese hans beretning på neste side.

Aktion Seehund 1

Den 8. september 1944 ble min oldefar, Erling André Lüder Larsen, arrestert. Han ble arrestert under en operasjon som tyskerne kalte for «Aktion Seehund 1», som startet den 7. september på Vikna. Han er en av 60 personer som blir arrestert under «Aktion Seehund» i disse septemberdagene, men i løpet av hele aksjonen, som varte til 20. september, skal til sammen over 100 personer bli arrestert og flere av dem henrettet.

Dette var i en periode der jakten på mostandsmenn og motstandsbevegelser i Norge ble betraktelig oppjustert. På vårparten i 1944 i gangsatte Norges Rikskommisær, Josef Terboven, en aksjon som ble kalt for «gegenterror» på tysk, og som betyr mot-terror på norsk. Dette var på grunn av at norske motstandsfolk hadde likvidert en del tyske tjenestefolk og tysker-vennlige nordmenn i en grad som det ikke hadde blitt gjort før. De norske heltene våget kanskje å gjøre dette på grunn av at man endelig begynte å se begynnelsen på slutten av krigen og at tyskerne tapte sterkt på begge fronter. Og det var dessuten blitt en større bevegelse i Norge av motstandsfolk, så de hadde mer støtte seg imellom og stod sterkere enn før. Men som motsvar så ble det i tiden fremover flere arrestasjoner av motstandsfolk og Terboven innførte også en lov som gikk ut på at for hver tysk tjenestemann eller tysker-vennlige som ble drept, så skulle de drepe tre motstandsmenn. Så nazistene var virkelig på hugget etter å fange motstandsfolk.

Erling André Lüder Larsen ble arrestert den 8. september i «Aktion Seehund 1». I september 1944 besluttet Gestapo å foreta fullstendige opprenskninger av motstandsmenn i distriktene. Bortimot hundre mennesker ble arrestert i Vikna av Rinnanbanden. Erling var en av de som ble arrestert. De arresterte ble så ført til Rørvik postkontor, der de ble avhørt og torturert. Her kom det fram at det var lagret 500 maskinpistoler og en stor mengde ammunisjon på en av holmene i Vikna, men dette ble sagt under tortur og var i realiteten ikke sant, men kanskje ett forsøk på å få slutt på torturen og smertene dette medførte.

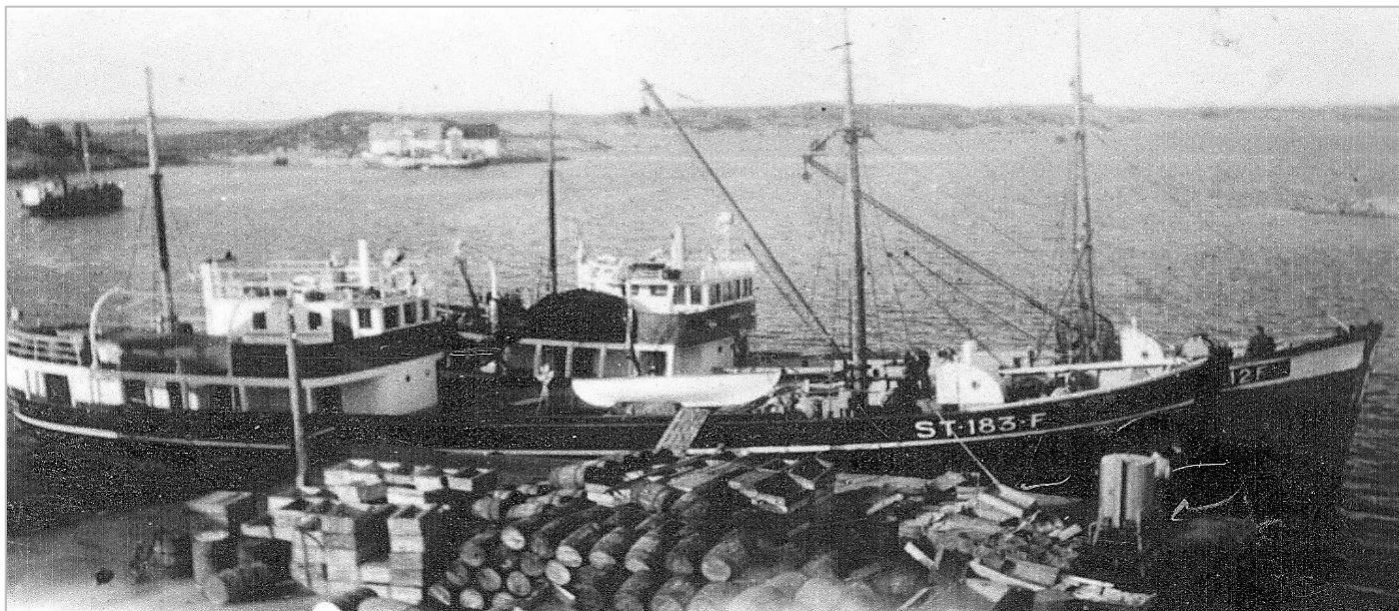
Selvportrett av Erling Larsen, tegnet under fangetiden på Falstad

Så det må ha vært uutholdelig og hadde en stor konsekvens for mange mennesker i og med at dette var grunnen til at «Aktion Seehund 2» ble iverksatt 20. september, der over 60 personer ble arrestert, torturert og noen av disse ble dessverre drept og henrettet.

«Der ble holdt mange forhør, og øvet megen tortur». Og for Erling var det intet unntak. Han ble avhørt og slått så mange ganger og så hardt at han fikk skader på begge ørene og han ble helt døv på høyre øret av mishandlingen

Etter at fangene var blitt torturert og avhørt, ble de stuet ned i lasterommet på båten MS Rusken, som ellers ble brukt til å transportere fisk. Da gjenstod en lang og pinsom tur på ett døgn til Trondheim, der mange av de arresterte var hardt skadet og medtatt etter mishandlingen de hadde blitt påført av Rinnanbanden.

MS Rusken, fiskehandelsfartøyet som ble brukt til å transportere fanger, blant dem Erling Larsen, til Rørvik og Trondheim.

Vollan

Den 10. september, to dager etter arrestasjonen, ankom en hardt skadet Erling Vollan, som var en avdeling av Kretsfengselet i Trondheim. Her fikk han utdelt fangenummer 3295 og han står oppført med yrkestittelen revisor og det står at grunnen til at han er anholdt er «internierungslager» som oversettes til interneringsleir.

Internering er vanligvis frihetsberøvelse av mennesker, ofte i store grupper, uten dom. Vollan var et fengsel for kriminelle, politiske fanger samt krigsfanger under den tyske okkupasjonen. Men vi vet jo den egentlige grunnen til at han ble anholdt. Og det var mistanke om å ha bidratt til motstands-bevegelsen.

Det er vanlig prosess å konfiskere det fangene har på seg av gjenstander og verdisaker, før de blir

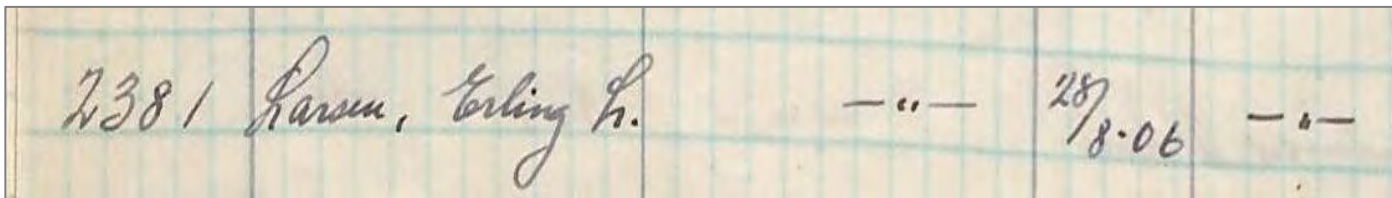

Vollan kretsfengsel avd. A, tatt i bruk som Polizeigefängnis i 1940

satt i fengsel. Og for fange nummer 3295, Erling Andre Lüder Larsen, var det ingen unntak. Det kommer fram i konfiskeringspapirene fra 1944 at han hadde en ryggsekk, en kniv og gaffel, en saks, en termos, en kopp, legitimasjonskort og rasjoneringskort, to notisblokker, en mekanisk blyant, en pipe og pipetobakk.

914	Larsen.	Polising	3295	1 kg. Matk - Pol. Matk 10/9 2 Notisb. 1 Pfeife 1 Føllit Tabakk 1 Skure 1 Messer - 1 Gabel 1 Kochbleiztiff - 1 Thermopf. 1 Ruhrack
-----	---------	----------	------	--

Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD, RA/RAFA-5969/F/Fc/L0016: Vollan fengsel - Buch für abgenommene Sachen, 1943-1945 (digitalarkivet.no)

[Vollan Kretsfengsel \(Wikipedia\)](#)

Bildet over: Utdrag fra:
Befehlshaber der
Sicherheitspolizei und des
SD, RA/RAFA-
5969/F/Fc/L0017:
Protokoller over fangenes
ankomst og avreise
nr. 2,3 og 4, 1941-1945
(digitalarkivet.no)

Se også: Erling Lyder Larsen
- Norsk digitalt fangearkiv
1940-1945 - Fanger.no

Det var flere fra fengslet som ble skutt og henrettet på Kristiansten festning og det var også flere fanger som ble avhørt på Misjonshotellet i Trondheim under tortur og forferdelige forhold. Og noen av dem ble avhørt av Henry Rinnan, som gjorde det til sin livsoppgave å infiltrere motstandsgrupper og å fengsle og sende nordmenn til døden for det tyske riket. Men Vollan var heldigvis en mellomstasjon for de fleste av de politiske fangene. De skulle videre til enten fangeleir, konsentrasjonsleir eller andre fengsler. Og sånn var det for fange nummer 3295. Erling satt på Vollan fra 10. september 1944 og frem til den 30. september 1944.

Falstad fangeleir

Da ble han overført til Falstad fangeleir. Her fikk han utdelt fangenummer 2381.

Falstad fangeleir var opprinnelig en skole fra 1920-tallet der elevene bodde og studerte. Men i 1941, konfiskerte den tyske okkupasjonsmakten deler av området og gjorde det om til en leir som bestod hovedsakelig av fanger som hadde blitt dømt for eller som var mistenkt for politisk mostand. Området rundt leiren var sperret av med piggrådgjerder. De fikk også fangene til å bygge en kommandantbolig utenfor leirområdet som stod ferdig i 1944, året da Erling ankom Falstad.

På fange kortet hans herfra så står det at han er arrestert i forbindelse med «Aktion Seehund» som jeg nevnte i starten av teksten. Her står han også oppført som revisor, men han har fått tittelen agent i tillegg. Dette er nok en salgsagent og ikke en agent i James Bond stil. Da tror jeg han hadde fått en mye verre straff enn å bli sendt til interneringsleir.

De to årene før han ankom er beryktet for å ha vært utrolig brutale, og fangevokterne utøvde vold og særdeles hardt straffearbeid for fangene som måtte utføres i raskt tempo. Hvis ikke, risikerte man kraftige straffer og det ble i denne perioden henrettet flere fanger i Falstadsbogen som ligger rett ved.

Heldigvis virker det som at det var roligere når Erling var fange der; men allikevel et hardt og brutalt liv med voldelige fangevoktere, og han var frarøvet friheten sin av en okkupasjonsmakt som han sannsynligvis hatet, og frarøvet det å leve med familien. Og i fengselskortet hans står det at han ikke får lov til å gjøre utvendig arbeid og at han skal være isolert. Dette er mest sannsynlig av fare for å rømme. Men kan også være på grunn av den fysiske tilstanden hans etter mishandlingen når han ble arrestert og avhørt. Men uansett hvor mørkt og dystert det kan ha vært i fangeleiren så har Erling funnet noe å glede seg over, liker jeg å tro. I arkivene har de en karikaturtegnning av han selv som han lagde i sin tid på Falstad.

Falstad fangeleir (Bilde: falstadsenteret.no)

Erling slapp omsider ut av isolasjonen han satt i. Han fikk også 50 kroner konfiskert når han ankom Falstad som han måtte bruke til å betale for sin egen mat under fangeoppholdet, og første gang var 25.10.44, da ble det tatt 15 kroner fra pengene hans og samme sum den 16.03.44. Maten var ikke noe å skryte av og var ofte enkel og smakte ikke noe særlig. Han fikk igjen de resterende 20 kronene som tilhørte han, 8. mai 1945 – på selveste frigjøringsdagen, dagen Tyskland kapitulerte og Norge var ett fritt land, Erling var endelig fri fra fangenskap og kunne møte familien sin igjen.

Men kampen om rettferd og erstatning fortsatte selv etter krigen.

Han gjengir litt av hendelsene i en søknad om krigsoffererstatning fra 1956 der han begrunner med at han er helt døv på det ene øret og at på det venstre øret vil hørselen sakte men sikkert bli dårligere og at han er avhengig av å kunne høre i sitt yrke som agent. (Se erstatningskravet på neste side og bilaget på side 29.)

Han slet også med hjertesykdommen «Angina pectoris» etter krigen, og dette kom antageligvis av skadene han ble påført under fangenskap og det stresset det medførte. Erling fikk dessverre ikke erstatning for han var «bare» 12% invalid og man måtte være 20% invalid for å få krigsoffererstatning. Så dette var tungt for Erling, Brita og de 4 barna.

Brita sier selv i sin søknad om krigsoffererstatning som enke, etter Erlings død i 1958, at

Erling var ikke den samme etter krigen. I tillegg så sleit de økonomisk og det var ekstremt tungt for Erling å drive på som agent og i butikken, med skadene som nazistene hadde påført han. Trommehinnen på det høyre øret var helt borte, han hadde sterkt nedsatt hørsel på det venstre øret som forverret seg og han slet med Angina Pectoris etter krigen.

Brita skriver: «En annen sykdom som også meldte seg var *Angina Pectoris*. Enda var den sykdommen lite kjent og når min mann plagdes med smerter i bryster og åndenød, trodde han at det var selve hjertet som var sykt. Først i 46 eller 47 ble han henvist til spesialist i Trondheim og fikk sykdommen konstantert.» Men han holdt på til siste slutt og Brita skriver at «Enda så redusert han var, kjempet han tappert til siste slutt for sine».

Brita og Erling

435

NT
ANTRAG (Erstatningskrav.)

auf Grund des Bundesergänzungsgesetzes zur Entschädigung für
Opfer der nationalsozialistischen Verfolgung (BEG) vom 18. 9. 1953.

Opplysninger om den politisk forfulgte:

Fullt navn: ..... Erling A.M. Luder Larsen .....

Fødselsdag og sted: ..... 28. august 1906 i Trondhjem. ....

Bopel: ..... Abelvær i Namdalen .....

Forsørgelsesbyrde ved arrestasjonen: .... hustru og 4 barn samt min mor. ....

Yrke: ..... Agent og revisor. ....

Arrestert når og hvor: ..... den 8. september 1944 på Abelvær. ....

Fangsteder og fangetid: ..... Vollar og Falstad. Satt inne til freden
kom. ....

Skader med men: ..... Begge ørene skadet ved slag. Høyre øre ødd agt. ....

Hvis den forfulgte er død, - når og hvor: .....

Dødsårsak: .....

Opplysninger om etterlatte:

Fullt navn: .....

Fødselsdag og -sted: .....

Bopel: .....

Slektskapsforhold til den forfulgte: .....

..... Abelvær, den 12. august 1956. ....

(sted)

(datum)

(underskrift)

Erling A. M. Larsen

Vi bekrefter herved at foranstående opplysninger og innholdet av bilagene medfører
riktighet.

Arnt Hansen
(off. tjenestemann)
Karl Hansen

Knut Sandal
(off. tjenestemann)
Kj

Bilag: Kort beskrivelse av arrestasjonsgrunnlag (eller erklæring fra politiet om politisk
fangenskap) og eventuelt kort redegjørelse for skadetilfellet i fangetiden.

P.S. Mitt erstatningskrav blir innlevert i denne form, da formularer ikke er å få før
vedtagelsen av endringsforslag til erstatningsloven, ifølge brev av 15 des. 1955 fra den
tyske Forbundsrepublikks ambassade i Oslo.

Bilag til Erling L. Larsen , Abelvær Antrag.

Jeg ble arrestert den 8. september 1944 sammen med den øvrige gruppe fra Vikna og Nærøy .

Første natt ble vi anbragt på Postkontoret i Rørvik . Her ble jeg slått slik at trommehindene på begge ørene sprang. Da jeg omsider kom til Faldstad ble jeg tatt under legebehandling av de norske leger , særlig dr. Buås , Trondhjem . Det er sikkerthans fortjeneste at jeg idag har hørsel på venstre øre . Etter frigjøringen søkte jeg straks spesialist - dr. Andr. Bødahl , Trondhjem . Han kunde intet gjøre med det høyre øre . I et erstatningsskrav ovenfor ~~RIIX~~. Rikstrygdeverket ble min invaliditet satt til 12 % . Da invaliditeten ikke ble 20 % fikk jeg ikke krigspensjon - men ble utløst med kr. 600." pr. år i fem år .

Senere har jeg søkt overlege Fabritius , Namsos . Han kan heller intet gjøre , et høreapparat vil heller ikke hjelpe , og min hørsel på venstre øre vil iflg. herr Fabritius stadig avta på grunn av den skade jeg fikk . For meg som agent er det jo av vesentlig betydning at hørselen er god - så skaden både er og kan bli enn mere følelig for meg .

Erling L. Larsen.
Abelvær.

Glimt fra landsmøtet i Kongsberg

Slekt og Data Østfold stilte med syv representanter ved landsmøtet som fant sted i Kongsberg den siste helgen i april. Til stede var leder Henning Pytterud, nestleder Laila S. Storli, kasserer Kari M. Schiøtz, sekretær Petter Lilleby, styremedlemmer Ingvar Hognestad og Kai-Samuel Vigardt, samt varamedlem og redaktør Margaret H. Strand.

Det ble en trivelig helg der man kunne fornye gamle vennskap og stifte nye bekjenskaper, lære mer om Slekt og Datas prioriteringer fremover og få inspirasjon og kunnskap til å føre arbeidet videre på en god måte og utvikle tilbudene til våre medlemmer.

Her følger noen glimt fra programmet.

Generalsekretær Lina Bjelland Myrvoll, styreleder Heidi Ringsrød og dirigent Tone Moseid ledet oss gjennom et tett og variert program og Slekt og Data Buskerud, under ledelse av Hilde Wedde, sørget for at det ble spennende kulturelle innslag og en fin ramme rundt hele helgens aktiviteter.

Programmet startet med en åpningsfanfare av fire paradetrommeslagere fra Kongsberg Byorkester. De kalles berggeseller og bruker de tradisjonelle bergmannsdraktene. Vi ble forklart at «rævskinnen», et halvrundt stykke lær festet bak på beltet i deres uniformer, var antrekket bergmenn brukte i gruvene da det beskyttet dem mot fuktighet, kulde mm. da de satte seg.

Hilde Wedde ønsket velkommen til Kongsberg og ga en interessant presentasjon om bergstadens historie, helt fra to gjeterbarn fant det første sølvstykket i 1623 og frem til dagens høyteknologiske virksomhet. Vi har omhandlet litt av Kongsbergs historie i Østfoldslekt 2-2022, da flere fra Slekt og Data Østfold besøkte Statsarkivet i Kongsberg, samt Bergverksmuseet. Hilde Wedde påpekte at man snart feirer Kongsbergs 400-års jubileum. Den 2. mai 2024 er det 400 år siden byen ble grunnlagt ved kongelig resolusjon (kong Christian IV). Da blir det folkefest med mange tilstelninger og kulturelle tilbud, og Kong Harald V

kommer til byen. Byen ble opprinnelig kalt Konningsberg, og kompetansen i gruvedrift kom først fra Tyskland.

Trommeslagere fra Kongsberg Byorkester.

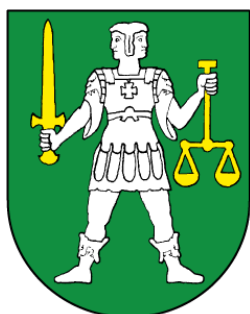
Vi ble opplyst om at det finnes mange kilder fra Sølvverket fritt tilgjengelige i Digitalarkivet, bl.a. et manntall fra 1765, enker ved Sølvverket 1711, manntallsprotokoller fra 1800-tallet og fyldige saksarkiv om ansatte, pensjoner, regnskap mm. Pantebøker finnes der fra 1721. Bergverket var forut for sin tid med pensjonsordninger, legetjeneste og skole for bergallmuens barn. Noe er søkbart, men de fleste kildene derfra er for tiden kun skannet. Vi ble fortalt at den Lutherske kirken og kirkebøkene var tidligere organisert etter tysk mønster, og at man finner konfirmanter i kommunikantprotokollene. Det var kirkepåbud den gangen og det ble også holdt andakt ved graven før arbeidet startet for dagen. Guds-tjenestene ble tidligere holdt kun på tysk

Hilde Wedde forteller om Kongsbergs grunnleggelse, sølvutvinningen og den Kongelige Mynt som ble opprettet i 1686.

Bergseminaret ga høyere utdanning i bergteknikk, språk og andre fag. Man kan lese mer om den i [Lokalhistoriewiki](#) og [Store Norske Leksikon](#). Med sin gule maling, minnet bygningen om Konvensjonsgården i Moss.

Vi fikk vite at dagens kommunevåpen ble basert på et eldre segl som viste guden Janus som holder et sverd og en vekt for å symbolisere sølvproduksjonen.

Det finnes mange bøker skrevet om sølvverket og diverse aspekter av Kongsbergs historie. Og forfatteren Tor Arne Wølner har skrevet en trilogi om Bergmannsslekten Wöllner.

Landsmøtet ble erklært lovlig satt og de første punktene på sakslista ble diskutert.

Referat over møteanliggender og valgresultatet finner man på Slekt og Datas hjemmeside. Det er også lagt ut bilder fra Landsmøtet på Slekt og Datas Facebook-side.

Her ser vi fra venstre styremedlem Viggo Eide, møteleder Tone Moseid og bisitter Lars Jørgen Ormestad fra Slekt og Data Vestfold.

Kongsberg kirke

Etterpå, ble det anledning å besøke Kongsberg kirke, som ble innviet i 1761. den skal være Norges største barokk-kirke. På tross av dens beskjedne eksteriør, er interiøret meget imponerende.

Landsmøtedeltakerne satte seg i kirken og fikk høre et stykke spilt på det praktfulle [Glogerorgelet](#). Orgelet er det største barokkorgelet i Norden. Kantor Kristin Flatland Solbu mottok en takkeblomst etterpå. (Man kan høre orgelet på YouTube.)

Kongsberg kirke med krigsminnesmerket i forgrunnen.

*Prekestolen med orgelet over.
Vi ser også en av de praktfulle lyskronene,
utført i glass, og galleriene på hver side.*

Deretter fikk vi en innføring i kirkens historie. Det ble understreket at det var store forskjeller den gangen i det sosiale hierarkiet, synliggjort ved adskilte sitteplasser. De privilegerte kunne kjøpe seg benkeplass på kirkegulvet foran alteret og prekestolen, og da var nok landsmøtedeltakerne privilegerte, for der fikk vi sitte. Men komfortable var benkene ikke! Det var forskjellige områder i galleriene for gifte arbeidere, og enslige bergverksgeseller måtte opp til den trange, øverste galleri.

En deltaker på landsmøte spurte om det var mulig å finne opplysninger om benkeplassen som en av hennes aner hadde kjøpt. Senere på dagen fikk denne damen se originaldokumentet som viste at familien hadde disponert benkeraden i en tyveårsperiode på 1800-tallet!

*Forseggjorte losjer for kongen
og berghauptmannen.*

Takmaleriet av den svenske kunstneren Eric Gustav Tunmarck

Lørdagsskveld

Det ble delt ut to hederspriser og en ærespris ved festmiddagen lørdagsskveld, til Per-Ove Uthaug, Bente Nordhagen og Jonny Lyngstad (æresprisen). Og representanter fra ni distriktslag mottok diplomer som markerte jubileer for deres distriktslag: henholdsvis 10, 25 og 30 år.

Per-Ove Uthaug, Jonny Lyngstad og Bente Nordhagen blir hedret.

Operasangeren Isa Katharina Gericke underholdt oss med tre sanger fra den lettere genren, akkompagnert av en dyktig lokal pianist.

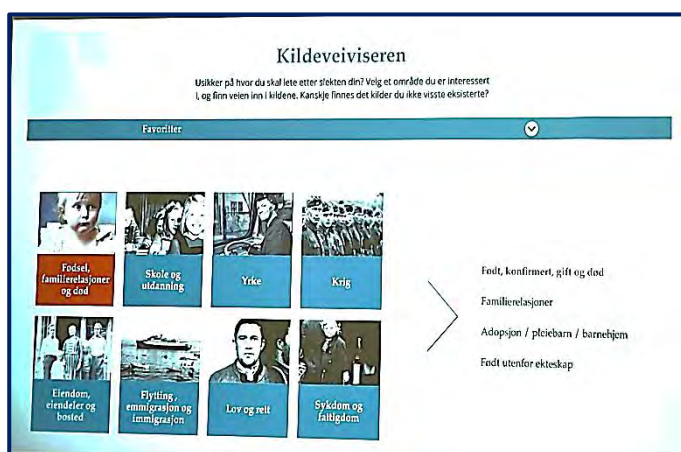
Søndagen

De fleste punkter på sakslista ble gjennomgått på søndagen. Det ble livlig diskusjon over punktene som gjaldt en eventuell økning i medlemskontingenten og fordelingen av midler mellom Slekt og Data sentralt og distriktslagene, da enkelte store lag sliter med trangt budsjett pga. høye leieutgifter til lokaler og høyt aktivitetsnivå mens de fleste lagene har bra økonomi. Det ble vedtatt å øke medlemskontingenten med 25,- til 625,- neste år, og til 650,- i 2026. Slekt og Data

sentralt får nå en økning på 5 % i sin andel, noe som er nødvendig på grunn av den økende satsing på gode IT løsninger med kapasitet til å håndtere alle databasene, inkludert den nye kildeveiviseren som vi skal omtale senere. Distriktslagene får da sin andel av inntektene tilsvarende redusert.

Foreningens økonomi ble gjennomgått, planer og strategier for kommende periode, og vi ble orientert om noen prosjekter Slekt og Data er engasjert i.

Det utvikles en ny database som heter **Kildeveiviseren**. Dette er en stor satsing av Slekt og Data. Tiden tillot ikke at vi fikk en innføring i mulighetene det vil gi, men vi fikk inntrykk av at dette vil bli en verdifull ressurs for foreningens medlemmer. Kildene blir inndelt i 8 hovedkategorier: Fødsel, familierelasjoner og død; Skole og utdanning; Yrke; Krig; Eiendom, eiendeler og bosted; Flytting, emigrasjon og immigrasjon; Lov og rett; Sykdom og fattigdom. Kildeveiviseren vil med andre ord bli en digital tjeneste som vil forenkle tilgangen til kildene. Det vil også bli anledning til å bidra med å legge til kilder, slik medlemmer kan gjøre i Gravminner.

Kildeveiviseren

Vi vil skrive mer om prosjektet så snart det foreligger flere opplysninger. Portalen forventes lansert i løpet av høsten.

Slekt og Data vil bidra til [Crossings200](#) prosjektet, et jubileumsprosjekt i regi av bl.a. Utvandrer-museet i Hamar for å markere at det i 2025 er 200 år siden sluppen Restauration dro fra Stavanger med 52 utvandrere om bord, noe som

Hver møtedeltaker mottok et krus, og vi ble oppfordret til å drive litt reklame for Slekt og Data, og legge ut bilder av kruset på Facebook, mm.

regnes som den første organiserte emigrasjonen fra Norge. Slekt og Data bidrar med transkribering av Amerikabrev.

Det har lenge vært usikkert om den nyttige emigrasjons-nettsiden [NORWAY-HERITAGE](#) ville bestå. Prosjektet ble startet i 1997 av Sue og Gery Swiggum, Trond Austheim og Børge Solem som har drevet det alene siden 2011. Det ble nå opplyst at Slekt og Data vil drifte nettsiden videre med støtte fra Sparebankstiftelsen. Prosjektet Migrasjonsminner, der man bl.a. skal samle inn muntlig historie lokalt, er også et satsingsområde.

Generalsekretær Lina B. Myrvoll fortalte om utviklingen fremover i organisasjonen, viktigheten av å styrke IT-kompetansen og hvordan Slekt og Data kan markere seg i større grad i samfunnet. Distriktslagene ble oppfordret til å være flittigere til å annonsere sine aktiviteter og møter på laget hjemmeside: Kalender. Hun mente at de nye satsingene vil gi mulighet å verve flere medlemmer. Nåværende medlemstall ligger litt i underkant av 12.000.

Kongsberg Sølvverk

Per Halvor Sælebakke snakket om Kongsberg Sølvverk. Han har vært direktør på Næs Jernverksmuseum og tidligere driftsingeniør ved Norsk

Bergverksmuseum. Det var et interessant og godt illustrert foredrag han holdt, og vi fikk høre historien fra kong Christian IVs tid og fremover, og hvordan nye teknikker til malmutvinning ble utviklet, fra «kaldkiling» med feisel og bergsjern; fyrsetting med store mengder ved; til sprengning med krutt. Uansett hvordan arbeidet ble utført, var det et farlig yrke og ulykker skjedde ofte. Bergkirurgen fikk nok å gjøre. Selebakke fortsatte med å fortelle om Jernverket og Kongsberg Våpenfabrikk, der Krag-Jørgensen riflen ble utviklet og produsert.

Sælebakke blir takket av generalsekretær Lina Bjelland Myrvoll.

Seks av representantene fra Østfold, fra venstre: leder Henning Pytterud, sekretær Petter Lilleby, styremedlem Kai-Samuel Vigardt, nestleder Laila S. Storli, kasserer Kari M. Schiøtz og styremedlem Ingvar Hognestad.

Crossings200

Etter flere foreningsanliggender, fikk vi høre mer om 200-års jubileet for utvandring fra Kari Stumberg Omholt, som nettopp er valgt inn i landsstyret. Hun ga et nyansert og interessant bilde av norsk utvandring fra 1825 og fremover gjennom 1800-tallet, og trakk til slutt sammenligninger med den bølge av innvandring vi nå opplever i Norge. Det reiste ut ca. 900.000 fra Norge.

Aktuelt for oss i Østfold er boken hun nevnte, *Utvandrere fra Østfold 1867-1901*, utgitt av Østfold Historielag i 1988. Den finnes i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek. Den inneholder ca. 15.000 navn, sortert etter kommune.

Kari viste eksempler på utvandrede, hvorfor de dro og statistikk over de som reiste. Hun forklarte noen av utfordringene de tidlige utvandrere sto ovenfor, nytt språk, vanskelige forhold, sykdommer mm. og hvordan de taklet det.

Kari Hanna Stumberg Omholt fra Tistedal

Kari Omholt har skrevet en appell til oss i Slekt og Data som vi kan lese på side 37 i Østfoldslekt.

Det nye landsstyret, fra venstre: Per-Ove Uthaug, Kari Stumberg Omholt (nyvalgt styremedlem fra Østfold), Viggo Eide, Heidi Ringsrød, Erik Nilsen, Sissel Marit Bue, Jonny Lyngstad, Bente Nordhagen og Bjarne Husevåg. (Det offisielle bildet av styret fra Slekt og Datas Facebook-side.)

Vertskapet, Slekt og Data Buskerud, får en velfortjent takk for innsatsen.

Omvisning i Kongens gruve

Søndag ettermiddag, etter landsmøtet ble avsluttet, var det anledning for de som ønsket det å være med på en omvisning i Kongens gruve, en del av Bergverksmuseet. Fra Saggrenda går det et gruvetog inn i fjellet, og guiden forteller om sølvproduksjonen og forholdene ved sølverket.

Representantene fra Østfold var ikke med på omvisningen.

Referat av Margaret H. Strand.

(Alle bilder fra Kongsberg er tatt av Margaret H. Strand unntatt bildet av det nye landsstyret, som er hentet fra Slekt og Datas Facebook-side.)

Utvandererjubileet 2025

Jeg heter Kari Stumberg Omholt og er nestleder i Landslaget for lokalhistorie, leder for Østfold Historielag og medlem i Slekt og Data. Jeg er Landslagets representant i den nasjonale prosjektgruppen for Utvandererjubileet i 2025. Jeg driver i tillegg en slektsgranskergruppe i Idd og Enningdalen Historielag i Halden.

Landslaget er en paraplyorganisasjon for regionlagene og en del lokallag der hvor det ikke er regionlag.

Den første organiserte utvandringen fra Norge fant sted i 1825 da skipet *Restoration* dro fra Stavanger til Amerika med 52 norske emigranter. I løpet av de neste 200 årene utvandret 900 000 nordmenn. Bølgen av norsk utvandring har bidratt til utveksling og utvikling av historie, kultur, samfunn og økonomi på tvers av nasjonsgrenser og befolkningsgrupper. Mange historielag er tett på familier med slekt i Amerika. En 200-års markering gir anledning til å blåse støv av gamle Amerikabrev og kanskje fornye bekjentskapet med utvandrede slekter.

Den nasjonale markeringen blir koordinert av Norsk utvandrer museum i tett samarbeid med flere norskamerikanske organisasjoner. Det norske prosjektarbeidet ledes av en styringsgruppe med Tora Aasland som leder. Selve prosjektgruppen har nær 80 medlemmer. Her er det både organisasjoner og enkeltpersoner.

Historielagene er en grasrotorganisasjon som har vokst opp av lokalmiljøene, de har lokal kunnskap, kjenner folk og er gode på både bebodde og fraflyttede husmannsplasser. Og mange steder vet de hvem som har slekt i Amerika. De har hørt om amerikabrev og vet hvem som har hatt besøk av slekt fra «over there».

Som dere vet, er kirkebøker og utreise-protokoller lett tilgjengelige på Digitalarkivet. Historielagene kan skaffe seg en oversikt over hvem som reiste hvor. Men dette kan Slekt og Data mye bedre. Hvordan var forholdene på hjemstedet og hvor dro de? Hadde de allerede slekt i Amerika som de reiste til? Hva eller hvem inspirerte dem til å dra?

Det er spennende å forsøke å følge enkelt-skjebner. Alle som driver slektsgransking i organiserte lag har fått spørsmål fra Amerika om

slekt i «The old Country». I mitt lokale historielag, Idd og Enningdalen, har vi i et par år hatt god kontakt med etterkommere etter utvandrede iddinger. I sommer var Jack og Susan Carlson fra Camp Sherman i Oregon på besøk. De ville treffe firmenninger i Halden og besøke stedene forfedrene hadde bodd. Jeg kjørte dem rundt i bygda og det var faktisk ganske rørende å se de legge handa på husveggen til en falleferdig husmannsplass hvor oldemor var født. Jack kunne et par ord på norsk. Et av disse hadde han lært av sin bestemor og det ordet var **Gamlelandet**.

Det er sikkert mange av dere som har slekt i Amerika. Har dere kontakt? Er det mulig å tenke seg at en del av markeringen i 2025 kunne være et slektstreff, enten her eller der?

Familiehistoriene til utvandrede slekter bør fortelles! Memoar er en organisasjon som samler inn muntlige historier og bidrar gjerne med assistanse til dette:

<https://www.memoar.no/migrasjon>

[Østfold historielag](#) vil gjerne få til en markering av Utvandererjubileet sammen med Slekt og Data. En arbeidsgruppe for å samarbeide om dette hadde vært interessant. Det er mange alternativer til hva slags markering vi kan satse på.

Tenk på dette med muligheter – ikke begrensninger!

Utvandererhistorien er ganske ulik fra nord til sør og fra øst til vest i Norge. Dermed blir konsekvensene for lokalmiljøene også forskjellige. Men en ting er felles. De som klarte seg sånn noenlunde sendte penger og presanger hjem. Bare det er tema for et eget prosjekt: Hva har dere fått fra Amerika? Da jeg begynte i første klasse på folkeskolen kom det ei jente som hadde på seg en

helt usannsynlig fin kjole som var knall gul. Noe sånt hadde jeg aldri sett, men mamma visket til meg at den kom fra Amerika. Hele barndommen trodde jeg at alt som kommer fra Amerika er veldig fint.

En spennende side av emigrasjonen er å se nærmere på hvordan enkeltpersoner klarte seg i Amerika. Vi hører ofte om suksesshistorier, men det var mye sult, sykdom, død og elendighet, særlig de første tiårene av utvandringen.

Det er tydelige paralleller mellom nordmenns utvandring i Amerika og den innvandringen som nå foregår i Norge. Fra Norge reiste de fra ufrihet i gudsdyrkelse og konflikt med kirken, skrinne levevilkår i håp om et bedre og friere liv. Likevel ble nye norske kirkesamfunn i Amerika jevnt over ganske konservative.

Og inn til Norge kommer både folk som flykter fra politisk og religiøs ufrihet og som ønsker seg et liv i et land som har fordelaktige levevilkår. Europa har nå fått samme rolle for folk fra Østen og Afrika som Amerika tidligere hadde for europeere, og Norge er et av de mest attraktive landene å reise til. Men mange innflyttere tvholder på sin gamle kultur. Nordmenn burde kjenne seg igjen i innvandringen som skjer til vårt land.

Historielagene kan ikke være historieløse. I det norske Amerika, hvis det er lov å si det, ble det viktig med kirker og norske trossamfunn. Det samme opplever vi gjelder for våre nye landsmenn. De har det på samme måte som nybyggere hadde i Amerika. De har behov for et sted å samles for å utøve sin religion.

Vi bør spørre innvandrere hvorfor konservering av egen kultur og leveregler er viktig for dem når omgivelsene er nye. Hvilke tilpasningsproblemer møter de? De er kommet for å bli, men hvorfor er mange redde for å bli for norske? Det var vanlig at utflyttede nordmenn sendte penger hjem. Det er også veldig vanlig at pakistanere sender penger fra Norge til Pakistan.

Et forslag til prosjekt kan være: Hva ble konsekvensene av utvandringen fra vårt distrikt? I Østfold kom ikke utvandringen skikkelig i gang før etter den amerikanske borgerkrigen og Østfold historielag har laget et register over utvandrere fra alle kommuner i Østfold. Oversikten ligger på nb.no. I en slik oversikt er det selvsagt mange som ikke er med, for eksempel de som hoppet av da de var mannskap på norske båter.

Nasjonalbiblioteket er for øvrig en selvsagt samarbeidspartner med alt sitt materiale og all sin kunnskap. Veldig mye utvandrerlitteratur er tilgjengelig på nb.no.

Som dere vet, var det både familieutvandring og fra enkelte bygder reiste mange unge menn. Det fikk konsekvenser der det ble langt mellom passende ungarer å gifte seg med. Befolkningsveksten stagnerte og utviklingen på bygda stoppet opp.

Amerikafeberen gikk i bølger som toppet seg hver gang det kom amerikabrev til bygda. Brevene ble ofte kopiert og skrevet av for at flere skulle få lese dem. Finnes det amerikabrev i lokalmiljøet, er det en skatt å jobbe videre med. Kanskje finnes det fotografier også.

Dette interessante prosjektet har muligheter for alle, grip tak i det som er tilgjengelig og hold kontakten med slekta, det er givende.

Slekt og Data har mye kompetanse og Østfold Historielag vil gjerne samarbeide med dere om markering av Utvandrerjubileet.

Se: <https://ostfoldhistorielag.org/norsk-utvandrerhistorie>

Heftet finnes på NBs nettbibliotek:

<https://www.nb.no/items/4bbe276ca44c389f7dc4e6a4c0e48b54?page=0>

Utvandrer i din slekt?

Slekt og Data Østfold vil gjerne invitere deg til å skrive noen ord til Østfoldslekt om noen av utvandrerne i din familie.

Vi har tenkt å ta med historier – korte eller lange – bilder, skannede dokumenter eller «amerikabrev» i høstnummeret av Østfold-slekt 2024 og i alle utgaver av bladet i jubileumsåret 2025.

Trenger du hjelp til å skrive eller skanne bilder, ta kontakt med redaktør Margaret H. Strand eller leder Henning Pytterud.

Vi vil også markere jubileet med emner relatert til utvandring på våre møter og kurs i 2025.

Grøtvedt, Sulerud, Heiestad

På våren 2023 dukket det opp en dame på historielaget i Askim. Hun overleverte et brev fra Fred Jackson i Houston, Texas. Fred og Brenda planla å besøke Norge i mai og ville komme i kontakt med noen som kunne finne ut hvor Brendas forfedre kom fra. Alle navnene i overskriften er kjente gårdsnavn fra Askim og området rundt. At alle navnene var nevnt i brevet var en «helgardering». Brenda hadde Heiestad som pikenavn. I brevet var det også oppgitt at Hans Christiansen hadde utvandret og var Brendas oldefar. Far til Hans var Kristian Hansen Grøtvedt født 1803. Han og hustruen Helene Hansdatter Hjellestad (f 1795) ble de mest sentrale personene i jakten på sønnen, Hans, og hvor han dukket opp.

Det var en helt klassisk oppgave å nøste opp familien. Kirkebøker og folketellinger hadde alle svarene, men det var nødvendig med litt leting og bruk av konfirmasjonslister.

Kristian Hansen Grøtvedt og Helene Hansdatter Hjellestad giftet seg 30. juni 1825 og bodde da på Grøtvedt i Askim. Det var tre Grøtvedt-gårder, men bare en av dem eksisterer i dag. Grøtvedt-mellom, der disse bodde, er nå et friområde tilknyttet Askim museum. De fikk en sønn, Ole, mens de bodde på Grøtvedt. Resten av barneflokken var det ikke spor av i kirkeboka for Askim.

De fikk følgende barn:

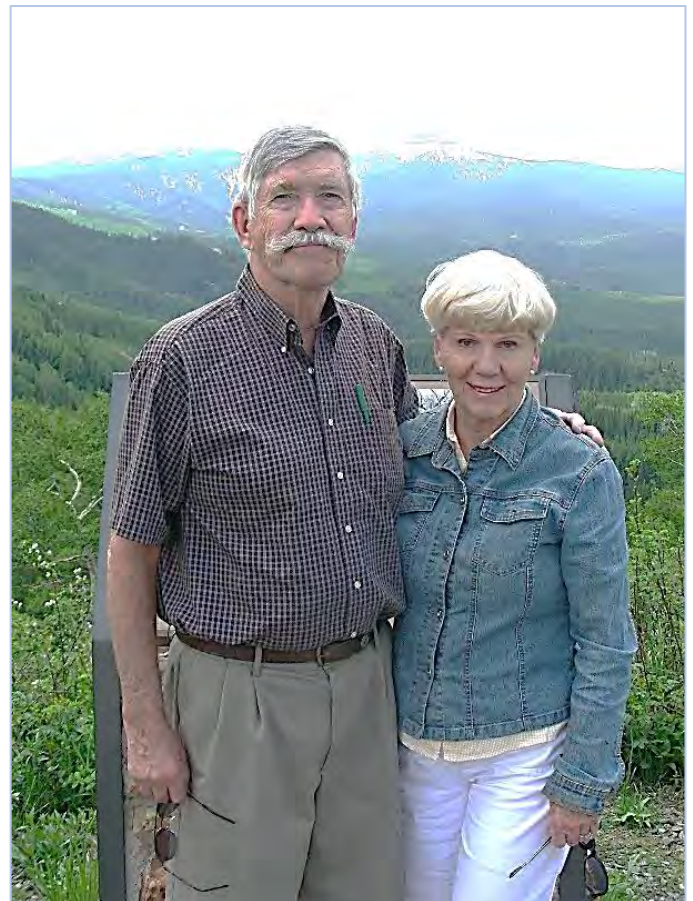
Ole f. 1825
Karen Dorteia f. 1828
Hans f. 1828
Torger f. 1830
Karl Anton f. 1833
Lauritz f. 1837

Bortsett fra Ole, er alle barna født på gården Sulerud. Gården lå i det som var Eidsberg kommune, men på grensen til Askim. Barna er

døpt i Eidsberg kirke. De eldste barna er også konfirmert i Eidsberg kirke, men de to siste konfirmasjonene finnes ikke der.

Familien er registrert innflyttet til Trøgstad i 1847 og de to yngste er konfirmert der. Bosted er oppgitt til Heiestad. Familien bodde der til lenge etter at Hans var dratt utenlands. Heiestad ligger også ganske nær Askim. Selv om de var innom tre kirkesogn, flyttet de ikke mer enn en mils vei.

Så dukket det opp en dame med et annet brev fra Fred Jackson. Hun ville ha hjelp til å finne ut hvor Fred og Brenda burde besøke. Fred hadde sendt brev til dagens eier på Grøtvedt og Sulerud. Grete Holmsen på Sulerud hadde festet seg ved Heiestad i Askim, men siden vi nå hadde kartlagt det meste kunne vi korrigere det.

Fred og Brenda Jackson, Houston

Da ekteparet fra Houston dukket opp på jernbanestasjonen en lørdag morgen kunne vi vise dem de tre aktuelle bostedene og kirkene de soknet til. Besøket ble avsluttet med en hyggelig lunsj på Sulerud.

Brenda hadde detaljer om hvordan Hans kom til USA. Han reiste til København der han studerte til gullsmed. I mai 1864 giftet han seg med Caroline Marie Boesen i København og de kom etter hvert til Brooklyn. Hans døde der i 1911 og Caroline i 1904. De brukte etternavn Heiestad, selv om det er langt fra sikkert at Hans bodde der. Han var 19 år da familien flyttet fra Sulerud.

Fred M. Jackson har skrevet en fin oppsummering av slekta etter at Hans og Caroline flyttet fra Danmark.

Brenda og dagens eier av Heiestad med bilde av gården slik den så ut på femtitallet.

Fred og Brenda omgitt av dagens beboere på Sulerud og en linselus fra historielaget.

GAMLE KART

Cathrine Apelseth-Aanensen har sendt oss tips om noen gamle kart som er tilgjengelig på nettet, som Torbjørn Ødegaard i Kystforlaget har opplyst henne om: **Fredrikstad – og omegn på gamle kart, bind II**. Jeg har sjekket, men boka ser ut til å være tilgjengelig på Nasjonalbibliotekets nettside kun etter bestemte vilkår, det vil si at man må se den på Nasjonalbiblioteket, eller søke om tilgang til den på nettsiden. Jeg fikk den tilsendt som pdf-fil, den er på 77 sider, hvis noen er interessert.

Innholdet er som følger:

FREDRIKSTADS FESTNINGER

- Allerunderdanigste Dessen, over Fridrichstads Festning. 1753 4 -5
- Grund Tegning af Friderichstad Fæstning. 1700-tallet 6-7
- Fredrichstad. 1771 8
- Plan af Fæstningen Fridrichstad og Fortet Kongsteen. Omkr. 1750 9
- Fridrics Stads Sittuation. 1658 10
- Fredrikstad havn. 1659 11
- Innløpet til Fredrikstad. 1700-tallet 12
- Fredricstad med Belägenhet. 1816 13
- Förteckning på Fridrichz Stadh. 1600-tallet 14
- Fredrikstad med omgivelser. 1600-tallet 15
- Friedrichsstadt. 1672 16
- Plan von Friedrichstat und denen zu diesem Gouvernement gehörigen Vestungen 17
- Vorzeichnung Auff Fridrich Stadt nach Delation. 1700-tallet 18
- Fredrics Stad. 1700-tallet 19
- Friedrichstad Norrige. 1731 20

- Fredrichstad i Norige. 1747 21
- Plan af Fridrich Stadt i Norje. Omkr. 1730 22
- Friedrichstadt in Norwegen. Omkr. 1700 23
- Ditto 24
- Profilen af Friderichstad Fæstning. 1700-tallet 25
- Plan af Fæstningen Fridrichstad og det Fort Kongsteen. 1814 26
- Fredrikstad med befestninger. 1814 27
- Plan de l'attaque de Friderichstad dans les grandens getées. 1718 28-29
- Utsigt af Atacken på Fredricstad d. 4. Aug. 1814 30-31
- Grund Riss von Aggeroe Schantz. 1700-tallet 32
- Situations Grundt und Profils über Agerøe Festung. 1700-tallet 33
- Fridrichstadt. Omkr. 1700 34
- Huth Fort i Fredrikstads vestre innløp. Omkr. 1800 35

KRÅKERØY OG KJØKØY

- Innløpene til Fredrikstads befestninger. Omkr. 1800 36-37
- Det paa Kraageröen paabegyndte Blokhus 37
- Kråkerøy. Omkr. 1814 38-39
- Kråkerøy med Staden Fredrikstad i Norrige. Omkr. 1800 40
- Vestre Kråkerøy. Omkr. 1814 41
- Nordre Kråkerøy. Omkr. 1814 41
- Segelleden til Fredrikstad mellan Kragerö och Kjökö. 1814 42
- Västra inloppet til Fredrikstad. 1814. 43
- Karta över segelleden til Fredriksstad mellan Kragerö och svenska landet. Omkr. 1814 44
- Kjøköy. Omkr. 1814 45

ONSØY OG RÅDE

- Krogstadfjorden. Omkr. 1814 45
- Huslås. Omkr. 1814 45
- Onsøy. Omkr. 1814 46-47
- Slevig Batterie i Onsöe Sogn. Omkr. 1800 48
- Slevig. Omkr. 1814 49
- Tveterfeld med Trosvig. Omkr. 1814 50
- Torgauten. Omkr. 1814 50
- Kystlinjen utenfor Fredricstad. Omkr. 1814 51
- Hankø. Omkr. 1814 51
- Slevik. Omkr. 1814 51
- Tomb. Omkr. 1814 51

ROLVSØY

- Rolvøy. Omkr. 1814 52-53
- Rolvøysund. Omkr. 1814 54
- Veien fra Fredrikstad mot Sarpsborg. Omkr. 1814 55
- Glomma sør for Greåker. Omkr. 1814 56-57

BORGE

Thorsø. Omkr. 1814 56

Området sør for Hunnebunn. Omkr. 1814 57

Fredrikstad, Borge og Torsnes. Omkr. 1814. 58

Veiene fra Fredrikstad til Borge og Thorsö. Omkr. 1814 59

HVALER

Hvaler. 1800-tallet 60–61

Special-Charta öfver en del af Wahlöarne. 1808 62–63

Geographisch Carta öfwer Norscha Gräntzen. Omkr. 1710 64

Segelleden till Fredriksstad. 1814 65

Kyrkö Sund vid Hvalöarna. 1814 66

Segelleden till Fredrikstad mellan

Kirköe, Asmalö och Spjieröe. 1814 67

Hydrographisk charta öfver Christiania Fiohlen.

1705 68– 69

FREDRIKSTAD OG OMEGN

Fredrics Stadt og Fredrickshall, 1700-tallet 70–71

Fredrikstad med omegn. Omkr. 1814 72

Ditto 73

Svenskarnes Inbrott i Norge År 1814 74

Fredrikstad med litt av omegn 75

Carta på en del af Norge. Omkr. 1718 76

Særtrykk av kartene/bildene kan bestilles fra Kystforlaget, Skiveien 7, 1672 Kråkerøy.

Kystforlaget har en Facebook-side med flere opplysninger om deres utgivelser:

<https://www.facebook.com/kystforslaget>

SKOGFINNER BLANT ANENE?

Det skogfinske DNA-prosjektet har en Facebook-side (krever innlogging på Facebook). Personer med skog-finsk bakgrunn kan bli medlemmer av gruppen.

Jeg siterer fra siden:

«Det skogfinske DNAsprosjektet ble startet i 2009 for å samle resultater fra folk med skogfinsk DNA. I dag bruker vi mest tid på å kartlegge y-DNA i kombinasjon med finske slektsnavn. Prosjektet er styrt av slektforskerforeningen Skogfinsk Genealogi.»

Noen mål med testene:

- Bekrefte riktig haplogruppe for testerens stamfar (y-DNA) eller stammor (mt-DNA).
- Kartlegge forekomst av haplogrupper i de skogfinske områdene i Skandinavia.
- Etablere base over slektsforbindelser som flere kommer tilbake til.
- Dokumentere forbindelse til Finland.
- Bidra til økt kunnskap rundt bruken av finske slektsnavn.
- Teste den historiske befolkningen i skogfinske områder.

ROOTSTECH 2024

Vi minner om at verdens største genealogiske konferanse fant sted i Salt Lake City i mars. Det er mulig å se på [video-opptak](#) av taler, foredrag og klasser. Man må først logge på *FamilySearch* med brukernavn og passord. Det er også mulig å registrere seg med Google-konto, Facebook-konto eller Apple-konto. «Keynote speakers» er ofte kjendiser som forteller om sin bakgrunn, og årets tema for *RootsTech* var REMEMBER (husk). De fleste foredragsholdere er eksperter i diverse aspekter av slektsgransking fra forskjellige land og områder.

FUZZY-SØK I DIGITALARKIVET

Jeg så nylig på ett av Slekt og Datas webinarer. Jeg har visst om en del søketeknikker i Digitalarkivet (de som vises i deres veiledning: [Søk med spesielle tegn](#)). Jeg visste at fuzzysøk med tilde-tegnet ~ etterfulgt av et tall kunne brukes i Nasjonalbibliotekets nettbibliotek, det har jeg brukt ofte der med godt resultat, men at det også kunne brukes i Digitalarkivet var jeg ikke klar over.

«Fuzzysøk i Digitalarkivet – en godt bevart hemmelighet» er tittelen, og Tore Mehl fra Slekt og Data Hordaland var foredragsholder. Man kan se [opptak av webinarer her](#).

Dette er et fantastisk hjelpemiddel når vi tenker på at så mange navn er stavet på forskjellige måter eller feiltranskribert. Kanskje det kan bidra til å løse noen gåter i DIN anetavle?

Søketips i Nasjonalbiblioteket kan du lese om her: <https://www.nb.no/hjelp-og-informasjon/slik-soker-du-i-samlingen/>